

Dubravka Kolić

Državni arhiv u Zadru
Ruđera Boškovića bb
Zadar

RAZREDBENI/KLASIFIKACIJSKI SUSTAVI C. K. NAMJESNIŠTVA U ZADRU OD 1814. DO 1918. GODINE¹

UDK 930.255(497.5 Zadar)"1814/1918"

Izvorni znanstveni rad

Rad donosi i analizira nastanak razredbenih/klasifikacijskih sustava koji su primjenjivani u stogodišnjem trajanju institucije C. k. Vlade/Namjesništva u Zadru, vrhovnog upravnog tijela na području Kraljevine Dalmacije. Radi boljeg razumijevanja učinjeno je sondiranje spisa i komparativna analiza klasifikacijskih sustava institucija iste administrativne razine u razdoblju koje je prethodilo Drugoj austrijskoj upravi u Dalmaciji i institucija iste administrativne razine u bližem okruženju. Rezultati usporedbe s institucijama u okruženju dokazuju da po razvoju i dinamici upravljanja dokumentima u središnjem tijelu uprave u 19. st. Dalmacija nije bila u začelju među zemljama Habsburške Monarhije.

Ključne riječi: C. k. Namjesništvo u Zadru, klasifikacijski sustav, kategorija, registratura, Predsjednički ured

1. Uvod

U razdoblju od 1814. do 1918. godine kojim se ovaj rad bavi, Habsburška Monarhija ustrojila je upravu svojih zemalja na različite načine i tijekom vremena mijenjala taj ustroj u svrhu boljeg upravljanja golemom višenacionalnom državom.

---

¹ Umjesto registraturni sustav u tekstu se rabi izraz *razredbeni nacrt* ili *razredbeni sustav*. Ponegdje je ostavljen i pojam *klasifikacijski nacrt* ili *klasifikacijski sustav*.

Vrhovno tijelo vlasti u Kraljevini Dalmaciji bilo je smješteno u Zadru, glavnome gradu od 1797. godine i naziva se C. k. Vlada (*I. R. Governo*) ili od 1852. godine C. k. Namjesništvo za Dalmaciju (*I.R. Luogotenenza per Dalmacija/K. k. Staathalterei*), koje je sustavom podređenih tijela vlasti upravljalo Pokrajinom. Radom C. k. Namjesništva nastao je najobimniji arhivski fond u Državnom arhivu u Zadru, koji se sastoji od tri podfonda: onoga nastalog radom Predsjedničke kancelarije (tzv. Prezidijalni/Predsjednički spisi), spisi nastali radom Odjela Vlade odnosno Namjesništva i Tajni spisi. Količina od preko 5.000 svežnjeva spisa i preko 3.000 knjiga dovoljno govori o vrijednosti ovoga arhivskog fonda za povijest Dalmacije, a i okolnih zemalja, posebno Bosne i Hercegovine te Crne Gore. Za Prezidijalne spise izrađen je arhivistički popis svežnjeva do godine 1911. i obavljena identifikacija razredbenih skupina (predmetnih svežnjeva). Za Odjelne spise sačuvan je u prijepisu popis s razredbenim skupinama i predmetnim svežnjevima. Gradivo se koristi uz pomoć izvornih registraturnih pomagala (urudžbenih zapisnika i kazala). Međutim, posebnu poteškoću za arhiviste i korisnike predstavlja činjenica da za razdoblje od 1878. do 1918. ne postoje registraturna pomagala (urudžbeni zapisnici i kazala). Budući da uz administrativni ustroj i uredsko poslovanje, klasifikacijski sustav najbolje pokazuje funkcije pojedine ustanove i okosnicu njezina funkcioniranja, u ovome radu analizirat ćemo klasifikacijski/razredbeni sustav koji se primjenjivao u C. k. Vladi i Namjesništvu u Zadru od 1814. do 1918. godine. Rad se oslanja na arhivske izvore i dosadašnja saznanja arhivista koji su radili na obradi gradiva toga središnjega upravnoga tijela u Dalmaciji. No, kako nisu sačuvani klasifikacijski sustavi za cijelo razdoblje, u pojedinim segmentima analizom sadržaja pokušali smo "odgonetnuti" pojedine brojčane i slovčane klasifikacijske oznake. Da bismo donijeli zaključke za šire administrativno okruženje, učinili smo i komparativnu analizu klasifikacijskih sustava institucija iste administrativne razine za vrijeme Prve austrijske uprave (1797-1806) i Francuske uprave (1806-1814) te prikazali i zakonske osnove za njihovu primjenu.

Proučavanje klasifikacijskih sustava spada u najzahtjevnije i funkcionalno najznačajnije arhivističke poslove, jer se njihovim "iščitavanjem" i po potrebi rekonstrukcijom najbolje ukazuje na funkcije pojedinih ustanova te se tako od pojedinih informacija dolazi do zaokruženoga znanja koje se krije u pojedinim arhivskim fondovima. Klasifikacijski sustavi omogućavaju brzo pretraživanje i olakšavaju posao istraživaču, oni su i sami za sebe izvor istraživačima uprave i upravnih funkcija pojedinih organa. Gotovo je pravilo da nam nisu sačuvani izvorni klasifikacijski nacrti, osim ako su objavljeni u službenim glasilima. Slobodno nam je konstatirati i činjenicu da je rekonstrukcija klasifikacijskih nacrti postupak prepun izazova koji zahtijeva vrijeme i visoku koncentraciju arhivista. Uza sve to nema jamstva da će potpuno izostati proizvoljnost i pretjerana generalizacija. U slučaju arhivskog fonda dalmatinskog Namjesništva klasifikacijski

nacrt/nacrti nadomjestak su za informativno pomagalo koje je potrebno izraditi slijedeći norme opisa arhivskog gradiva. Za razdoblje od 1878. do prestanka rada institucije 1918. ne postoje registraturne knjige (urudžbeni zapisnici i kazala), pa se u traženju informacija možemo osloniti jedino na klasifikacijski nacrt ili na pregledavanje svakog pojedinog zapisa.² Zbog velike količine gradiva ovoga arhivskog fonda i zbog njegove složenosti te razmjerno velikoga vremenskoga raspona od jednoga cijeloga stoljeća, ovo je tek etapa u proučavanju i ostavlja otvorenim odgovore na nekoliko pitanja.

Jedna od prvih činjenica koju je moguće konstatirati u analizi klasifikacijskih sustava središnjih tijela uprave u Dalmaciji o kojima je riječ u ovome radu, jest da izostaje očekivana vremenska podudarnost s tijelima iste administrativne razine u okruženju. Naime, u Dalmaciji, pokrajini stoljetne mletačke tradicije, godina preokreta u administrativnome poslovanju nije godina napoleonskog osvajanja 1806, niti godina početka "restauracije" 1814, niti godina 1850. kao godina osnivanja Namjesništava umjesto dotadašnjih vrhovnih tijela uprave. Godina velikog preokreta za Dalmaciju jest godina prvog dolaska Austrijanaca 1797. Odmah po dolasku, uspostavom Dvorske komisije za Istru, Dalmaciju i Albaniju kao privremenog tijela uprave, primjenjuju se novi oblici i vrste dokumenata s novim vanjskim karakteristikama, ujednačavaju se formulari, spisi se urudžbiraju i klasificiraju te prema klasifikaciji/razredbi odlažu, a za njihovo pronalaženje izrađuju se kazala. Osobita se pozornost polagala razvijanju pojedinog predmeta u njegovu administrativnom trajanju, pa su pojedinačni spisi organizirani u predmetne smotke/svežnjeve (*fascicoli*). Kazalo za Dvorsku komisiju za Istru, Dalmaciju i Albaniju (1797-1798) uz predmetnu odrednicu navodi glavni broj, ali i brojeve koji se odnose na isti predmet, a bili su posebno evidentirani. To upućuje na očiti utjecaj pruske organizacije uprave. Ako bismo htjeli klasifikacijski sustav koji se u tom razdoblju primjenjivao u Zadru odrediti po načinu na koji je definiran, prema podjeli Luciane Duranti *a priori* i *a posteriori*, morali bismo dodati još jedan način definiranja - *ad hoc* - što je obrazloženo u poglavlju koje govori o klasifikacijskim sustavima Prve austrijske uprave. Taj prvi klasifikacijski sustav koji se primjenjivao u Dalmaciji specifičan je i ne može se usporediti s modernim klasifikacijskim sustavima, jer on nije ustrojen hijerarhijski već linearno, odnosno ne sadrži primarne klase za funkcijska područja, sekundarne za funkcije i tercijarne klase za nadležnosti, već su naslovi razredbenih skupina za svaku pojedinu godinu svojevrsna kombinacija ovih triju razina.

Prema načinu pristupa svi klasifikacijski sustavi o kojima ovaj rad govori su sustavi s neizravnim pristupom koji se temelje na kôdu - brojčanoj oznaci. Zbog

---

² Više o tome u: Peričić, Š. Podjela zadarskih "arhiva" između Italije i Kraljevine SHS (1924-1926). *Arhivski vjesnik* (Zagreb), 21-22/1978-1979, str. 357-374. Vidaković, J. *Državni arhiv u Zadru 1624. - 1970*. Zadar : Hrvatsko komunikološko društvo i Nonacom d.o.o., 2002, str. 69-76.

ograničene mogućnosti promjene službenika u fazama izmjene administracija i zbog stoljetnoga utjecaja mletačkog načina upravljanja spisima, na nižim administrativnim razinama moguće je naići na vrlo osebujne primjere i aproksimativnosti u upravljanju spisima, ali i na začuđujuće kvalitetne transformacije službenika koji su do jučer bili u službi mletačke uprave te su imali u nasljeđu mletački, gotovo isključivo kronološki sustav odlaganja spisa unutar pojedinih kancelarija (kneževe, blagajnikove, velikoga i maloga sudbenoga dvora). I na nižim je razinama klasifikacijski sustav očito prepuštan inicijativi službenika, pa ako i nailazimo na analogije, one ne proizlaze iz namjere već iz istih nadležnosti i logike poslovanja.

Francuska uprava koja u Dalmaciji traje od 1806. do 1814., za vrijeme koje je ujednačeno upravljanje spisima od krajnjeg zapada Europe do naših prostora uvela je prvi klasifikacijski sustav za koji možemo reći da ima sve odlike modernoga klasifikacijskog sustava, oblikovanoga na temelju mandata i funkcija ustanove za koju je stvoren. Utjecaj na kasniji austrijski sustav sigurno nije izostao, ali nije vidljiv odmah. Klasifikacijski sustav koji su Austrijanci primijenili po dolasku, opet je definiran *ad hoc* i nema stalan broj razredbenih skupina. Višerazinski stalan klasifikacijski sustav počinje se primjenjivati tek 1816. godine, a usavršen je i razrađen 1850. godine kada i dolazi do temeljite reforme cijeloga upravno-administrativnoga aparata.

2. Začeci razredbenih/klasifikacijskih sustava u vrijeme Prve austrijske uprave u Dalmaciji (1797-1805)

Privremeni organ uprave u bivšim mletačkim pokrajinama nakon pada Republike 1797. predstavlja ustanova Dvorske komisije za Istru, Dalmaciju i Albaniju (*C.R. Commissione Aulica per l'Istria, Dalmazia ed Albania*)³ 1797-1798. To je središnje tijelo pokrajinske uprave osnovano nakon vojnog preuzimanja Dalmacije.⁴ Spisi Dvorske komisije podijeljeni su na 16 predmetnih skupina označenih rimskim brojevima. Do danas nije otkrivena bilo kakva pismena uputa ili dokument koji bi ukazivao na porijeklo razredbenoga nacrtu koji se primjenjivao, niti je poznato da li su ga propisala nadležna tijela ili ga je stvorio neki od službenika koji su došli u Zadar. Kako bismo izveli usporedbu s razredbenim nacrtima u sljedećim razdobljima, usporedili smo sadržaj spisa prema urudžbenome zapisniku i uvidom u same spise. Analizom spisa bilo je moguće zaključiti koji su sadržaji, pa prema tome i predmeti spadali u pojedine oznake kategorija rimskih brojeva I-XVI naznačenih na pojedinim spisima ili predmetima. Doduše, u kratkome razdoblju od dvije godine administracija je pojedine predmete ujedinjavala sa sljedećim sadržajima:

---

³ Usp. HR DAZD 34. Dvorska komisija za Istru, Dalmaciju i Albaniju.

⁴ Maštrović, V. *Razvoj sudstva u Dalmaciji u XIX. Stoljeću*. Zagreb: JAZU, 1959, str. 24.

- I. Inozemstvo
- II. Organizacija provincije
- III. Obrt, trgovina, gradnja
- IV. Vojni troškovi
- V. Državni prihodi
- VI. Vojska - kadrovska pitanja
- VII. Molbe za naknadu šteta nastalih za vrijeme bezvlada
- VIII. Navigacija
- IX. Troškovi državne blagajne
- X. Sanitet, liječnici, siromašni
- XI. Nasljedna prava, investiture
- XII. Trgovina
- XIII. Crkva
- XIV. Sudstvo općenito
- XV. Suđenja u drugom stupnju
- XVI. Šume, drvo.

Spisi su združivani i odlagani u pismohrani po navedenim sadržajnim skupinama i to za cijelo razdoblje u kojem je ta institucija djelovala.

Odlukom komesara Raimonda Thurna od 1. siječnja 1798. godine⁵ učinjen je novi korak u upravnom i sudskom ustrojstvu vlasti u pokrajini Dalmaciji. Umjesto Dvorske komisije za Istru, Dalmaciju i Albaniju, koja je bila organ vrhovne upravne i sudske vlasti u drugoj instanci u Dalmaciji, s djelovanjem započinju Vlada (*I.R. Governo*) i Apelacioni sud (*I. R. Giudizio d'Appellazione*).

Sljednikom Dvorske komisije za Istru, Dalmaciju i Albaniju možemo, dakle, smatrati Vladu za Dalmaciju i shodno tome uspoređivati klasifikacijski sustav tih dviju institucija. Kao ni u slučaju Dvorske komisije tako ni o Vladi za Dalmaciju nije pronađena nikakva pismena uputa ili dokument koji bi objasnio na temelju čega je on provode. Ta činjenica, kao i neke druge koje ću iznijeti, potkrepljuju tezu da za vrijeme Prve austrijske uprave u Dalmaciji uopće nisu postojali napuci ili dokument te vrste niti za središnje niti za niže organe vlasti.⁶ Jedini poznati propis izdan na razini pokrajine, a koji se odnosi na upravljanje spisima, jest Pravilo (*Normativo*)⁷ za pisanje dopisa upućenih Dvorskoj komisiji u Zadru. Pravilo sadržava četiri točke koje propisuju što upućeni dopis mora sadržavati izvana, čime tekst mora započinjati iznutra i čime završavati; nalaže se da se tekst piše u stupcima i upozorava se na potrebu jasna i precizna izražavanja te na kraju,

---

⁵ HR DAZD 462. Zbirka tiskovina, 3/7.

⁶ Kolić, D. Mjesno starješinstvo Makarske (Imperiale Regia Superiorità locale di Macarsca) 1798.-1806. *Arhivski vjesnik* (Zagreb), 48/2005, str. 153-154; Isti, Mjesno starješinstvo Šibenika 1798.-1806. *Murterski godišnjak*, 2006, str. 160.

⁷ *Raccolta di editti e proclami corsi nel regno della Dalmazia*, sv. 2, Zadar 1799, str. 31-32.

u četvrtoj točki, objašnjava se na koji način treba označiti upućeni spis s više dokumenata. Pravilo je namijenjeno poglavito mjesnim organima vlasti, ali i svima ostalima koji se obraćaju Dvorskoj komisiji, a ne žele se izložiti mogućnosti da im dopis bude zanemaren zbog nedostatka potrebnih formalnosti.

Budući da arhivski fond Vlade za Dalmaciju⁸ sadrži 317 svežnjeva gradiva, nismo uspoređivali spise na način kao kod Dvorske komisije, već smo pristupili uspoređivanju upisa kroz urudžbene zapisnike za pojedine godine i to samo za prvih pet kategorija.⁹ Za početak je potrebno naglasiti da za devet godina djelovanja institucije broj kategorija nije bio uvijek isti te se njihov broj kreće od 15 do 40, izostavimo li posljednju godinu (1806) kada se uspostavlja francuska uprava u Dalmaciji.

1798.	Kategorija	I-XV
1799.	Kategorija	I-XL
1800.	Kategorija	I-XL
1801.	Kategorija	I-XXIV
1802.	Kategorija	I-XXIV
1803.	Kategorija	I-XXV
1804.	Kategorija	I-XXV
1805.	Kategorija	I-XXV
1806.	Kategorija	I-II

Uspoređujući sadržaj spisa u pojedinim kategorijama, može se zaključiti kako nije poštovan princip da se određena rimska oznaka uvijek vezuje za istu kategoriju.

Samo djelomičnom analizom zapisa za godine 1798. do 1806. utvrdili smo da ne postoji jedinstven sustav i da pod istom kategorijom dolaze najčešće različiti sadržaji u pojedinim godinama. Evo tih primjera:

Kategorija I.

1798. i 1800. Državne službe, službenici

Molbe za mjesta službenika; povećanje plaće, molbe javnih vještaka, prevođilaca, potvrda imenovanja.

1799. Francuska

Predmeti o Francuzima: područje koje su okupirali, francuski konzuli, agenti, opasnosti od širenja francuskih ideja i sl.

---

⁸ Signatura fonda: HR DAZD 35.

⁹ U suvremenoj arhivističkoj terminologiji pojam kategorija uglavnom se koristi za vrednovanje, a prema talijanskoj arhivističkoj tradiciji termin kategorija (*categoria*) označuje predmetnu/razredbenu skupinu.

Kategorija II.

1798. Žalbe građana

Spisi sadrže žalbe građana zbog šteta učinjenih u vrijeme bezvlada, na skupljače desetine, korištenje javnog dobra, žalbe šibenskog biskupa na vodičkog župnika zbog skandaloznog ponašanja, loše stanje u bolnici, žalbe na serdara i sl.

1799-1800. Sudstvo

Prosvjedi stanovnika zbog suđenja funkcionara Teritorijalnih snaga u sporovima između građana i "Morlaka". Nadležnost mjesnog starješinstva kao prvostupanskog suda; traže se instrukcije o postupanju u sporu s Crkvom, potvrde presuda mirovnoga suca; naputak o tome da nitko ne može biti sudac u procesu u kojem je ujedno i stranka.

Službe i službenici

Spisi označeni kategorijom II 1802. ne odnose se više na sudstvo, već na ono što se u kasnijim registraturnim shemama javlja pod nazivom Javna uprava (Publico - politico). Spisi o funkcioniranju tijela uprave, potrebe za kancelarijskim materijalom, registraturnim knjigama, pečatima i formularima; godišnje obveze službenika, odmori, otpusti, preporuke, ogrjev i slično.

Kategorija III.

1798-1805.

Ova kategorija cijelo vrijeme ima isti sadržaj: *vojska, policija, teritorijalne snage*.

Kategorija IV.

1798. Državni prihodi i rashodi

Plaćanje desetine o izvozu slane ribe, izvoz u bivše mletačke krajeve, carine, desetine, najmovi javnog zemljišta, mjesečne isplate dalmatinskim vojnicima, isplate tiskaru Fracassu, centralno računovodstvo, troškovi bolnice.

1800. Crkva

Pitanja vezana uz Crkvu, lažne optužbe katoličkih i pravoslavnih svećenika; incidenti u crkvama; biskupi.

1802. Opskrba

Zapisnik s ministarske sjednice vezan za sprječavanje tajnog izvoza žitarica u inozemstvo, dozvole za izvoz stoke u Veneciju, dozvole za izvoz žitarica, podaci o prihodima žitarica, o stoci i sl.

Kategorija V.

1799-1800. Turska

Pitanja u vezi s građanima Osmanskog Carstva: imovina, krađa imovine, stoke i slično.

1801-1802, 1804. Pomorstvo

Pomorstvo, trgovački brodovi, prijevoz robe, posebno soli, lučke kapetanije, konzuli, brodolomi, podaci o brodovima, preuzimanje i prodaja brodova, pomorski incidenti, brodolomi i sl.

Već ovo sondiranje obavljeno na spisima fonda Vlade za Dalmaciju pokazuje da su službenici Vlade svake godine ponovno formirali registraturni plan ovisno o potrebama posla, tako da su se značenja pojedinih kategorija ponekad ponavljala, a ponekad mijenjala.

Podaci što se mogu naći u radovima talijanskih arhivista koji tretiraju istu problematiku u tom razdoblju, govore isto. Oni ističu godinu 1814. ili početak "restauracije" kao godinu u kojoj, pod utjecajem kratkotrajne francuske vladavine, počinje primjena ujednačenih razredbenih nacrtu s jasnom hijerarhijskom strukturom. Ti planovi su, iako unaprijed sastavljeni, bili dovoljno funkcionalni i primjenjivi u narednom periodu od četrdeset godina. Ističe se ipak da se to odnosi samo na najvišu administrativnu upravu u pokrajini (*Governo del Litorale*), dok su drugi uredi i nakon 1814. nastavili odlagati spise po "potrebi trenutka" ili u jedinstvenu seriju, rastućim brojem po kronološkom redu.¹⁰

Registraturni period odlaganja za sve godine djelovanja Vlade za Dalmaciju do dolaska Francuza je godina dana, a spisi su odlagani u predmetne svežnjeve po razredbenim skupinama - kategorijama.

3. Počeci izrade sustavnih razredbenih nacrtu u razdoblju Francuske uprave (1806-1813)

Dolaskom Francuza u posjed Mletačke Dalmacije, Venecije, Istre i Boke kotorske nakon mira sklopljenog u Bratislavi 26. prosinca 1805, nastupa kratko razdoblje obilježeno pokušajima da se modernizira uprava, sudstvo, školstvo i gospodarstvo.

Osnovana je Privremena francuska vlada (*Governo provvisorio francese*)¹¹ na čelu s generalom Molitorom, u čiju su nadležnost spadala i vojna i civilna pitanja. Djelovala je samo dijelom 1806. godine, do osnivanja Generalnog providurstva i odvajanja vojne od civilne vlasti. Spisi ovog organa nisu razvrstavani po predmetnim skupinama, već su vođeni kronološki rastućim brojem.

---

¹⁰ Dorsi, P. Gli archivi degli organi periferici dell'amministrazione statale austriaca tra 1750. e 1918: strutture e problemi, *Rassegna degli archivi di stato*, XLIX, 3(1989), str. 604.

¹¹ Signatura fonda: HR DAZD 56.

Promjene u uredskom poslovanju provedene su početkom djelovanja Generalnog providurstva (*Provveditoria generale*). Francuzi ne uvode tako korjenite promjene kao što su bile one koje su na ove prostore donijeli Austrijanci, ali čine značajan korak u unapređenju uredskog poslovanja, a naročito rukovanja sa spisima. Uvode se klasifikacijski ili razredbeni sustavi, po talijanskoj praksi nazvani *titolario*, po kojima je gradivo odlagano prema "naslovima" (*titoli*) i rubrikama (*rubriche*).¹² To je sustav koji se temelji na funkcijama nekoga ureda ili ustanove odnosno na predmetima iz njihove nadležnosti i ima jasnu hijerarhijsku strukturu. Stvaraju se predmetni smoci/svežnjevi (*fascicoli*) koji su objedinjavali svu dokumentaciju o obavljanju neke upravne funkcije u nadležnosti svakog pojedinog ureda.¹³

Generalno providurstvo¹⁴ primjenjuje sustav sličan sustavu koji je primjenjivala austrijska administracija u periodu 1797-1806, ali se u mnogočemu i razlikuje. U prvome ga redu odlikuje činjenica što je bio zadan i stalan. Naime, iz prethodnog dijela koji obrađuje klasifikacijski sustav što su ga primjenjivali Austrijanci, vidljivo je da nema zadan broj razredbenih skupina, tj. da broj razredbenih skupina varira iz godine u godinu. Ne samo što taj broj nije za svaku godinu jednak, a niti značenje ili naslov pojedine razredbene skupine nije u svakoj godini isto, već se ponekad ponavlja iz godine u godinu, a ponekad se i promijeni. Francuzi, za razliku od Austrijanaca, svoj razredbeni sustav razrađuju tako, da svaki naslov pojedine razredbene skupine razrađuju na više rubrika, do takvih detalja da je pronalaženje spisa maksimalno olakšano. Takav sustav od Francuza će preuzeti Austrijanci u narednom periodu i primjenjivati sustav kategorija, potkategorija i rubrika.

Providurstvo je imalo pisarnicu u kojoj se vodio zajednički urudžbeni zapisnik i abecedno kazalo za sve odjele. Naslovi i rubrike povezuju spise u cijelom trogodišnjem razdoblju Generalnog providurstva. U registraturu nisu odlagani odvojeno po godinama, kao što je to slučaj kod dalmatinske Vlade 1798-1806, već su odlagani po naslovima, a unutar pojedinoga naslova dijele se na rubrike i godine.

Kad je Napoleon 1809. osnovao Ilirske Pokrajine (*Les Provinces Illyriennes*), u njihov je sastav ušla i Dalmacija, a stvarno postaje dijelom Ilirskih Pokrajina tek u jesen 1810. Na čelu pokrajine više nije Generalno providurstvo na čelu s providurom, već Intendanca pokrajine Dalmacije na čelu s intendantom koji je bio direktno podređen i odgovoran generalnom intendantu Ilirskih Pokrajina u Ljubljani. Spisi ove institucije razvrstavaju se po istom razredbenom planu kao i

---

¹² Plan je u cijelosti objavljen u: Karlič, P. *Kraljski Dalmatin 1806 - 1810*. Zadar : Matica dalmatinska, 1912. Mi ga objavljujemo niže u Prilogu 1.

¹³ Kolanović, J., Šumrada, J. (ur.) *Napoleon i njegova uprava na istočnoj obali Jadrana i na području istočnih Alpa, Vodič kroz arhivsko gradivo 1806-1814*. Zagreb : Hrvatski državni arhiv, 2005, str. 192.

¹⁴ Signatura fonda: HR DAZD 57.

spisi ukinutog Generalnog providurstva, dakle po 20 naslova, do godine 1811. Od veljače 1811. godine spisi se vode kronološki kao Nenaslovljeni spisi (*Atti non titolati*). Nije poznato zbog čega je došlo do te promjene.

4. Stvaranje modernih razredbenih nacrtu Austrijske uprave (1814-1918)

Spisi fonda Vlade/Namjesništva za Dalmaciju podijeljeni su na dvije velike skupine: Spise Predsjedničkog ureda ili Prezidijalne spise i ostale spise koji su nastali radom ostalih odjela i odsjeka ove institucije, a za koje je uvriježen naziv Spisi registrature Vlade/Namjesništva. Ove dvije velike cjeline gradiva nisu imale zajednički klasifikacijski/razredbeni sustav, premda postoje sadržajne podudarnosti.

4.1. Razredbeni nacrt Predsjedničkog ureda Vlade/Namjesništva za Dalmaciju

Spisi Predsjedničkog ureda vođeni su odvojeno od 1814. godine, s posebnim urudžbenim zapisnicima i kazalima. Do godine 1822. ne primjenjuje se razredbeni nacrt, već se spisi vode kronološkim slijedom. Od tada počinje primjena razredbenoga nacrtu koji smo rekonstruirali usporedbom sadržaja spisa s određenom oznakom, jer - koliko smo mogli utvrditi - nacrt i odluka o njegovoj primjeni nisu sačuvani.¹⁵ Ima ukupno petnaest kategorija, od kojih samo neke imaju potkategorije. Potrebno je na ovom mjestu istaknuti nedostatke u rekonstrukciji sadržaja pojedinih kategorija, premda je to, u okolnostima kad dokument o razredbenom planu nije sačuvan, jedini moguć put njegove rekonstrukcije. Teško je doći do pravog zajedničkog nazivnika skupina dokumenata koje su u pojedinoj godini rijetke ili ih uopće nema. U tim slučajevima velika je opasnost od proizvoljnosti ili pretjerane generalizacije.

Kategorija se označava rimskom brojkom, a ako ima potkategorija, njih označujemo arapskom brojkom.

4.1.1. Razredbeni nacrt Predsjedničkih spisa (1822-1834)

Kat. I.	Policijski spisi (<i>Polizei Acten</i>)
Kat. I/1	Sumnjive osobe (<i>Verdächtige Personen</i>)
Kat. I/2	Tajna društva (<i>Geheime Gesellschaften</i>)
Kat. II.	Uredi i činovnici (<i>Ämter und Beamten</i>)
Kat. II/1	Podaci o osobama (<i>Personal – Auskünfte</i>)
Kat. III.	Pravoslavni u Dalmaciji (<i>Griechen</i>)
Kat. IV.	Luke i trgovine (<i>Hafen und Handel</i>)
Kat. V.	Kameralni poslovi (<i>Kameral – Gegenstände</i>)

---

¹⁵ Dokumentacijski centar DAZD-a.

- Kat. V/1 Predračuni i dotacije (*Präliminarien und Dotationen*)
- Kat. VI. Financije** (*Finanz*)
- Kat. VII. Poljoprivreda** (*Agricultur*)
- Kat VII/1 Obrt i industrija (*Handwerk und Industrie*)
- Kat. VIII. Bogoštovlje i nastava** (*Cultus und Unterricht*)
- Kat. IX. Protokoli / Urudžbeni zapisnici nižih organa** (*Protocoll*)
- Kat. X. Turska** (*Türkei*)
- Kat. XI. Crna Gora** (*Montenegro*)
- Kat. XII. Cenzura** (*Bücher – Revision*)
- Kat. XIII. Inozemstvo** (*Ausland*)

4.1.2. Razredbeni nacrt Predsjedničkog ureda (1834-1848)

Godine 1834. mijenja se značenje kategorija. One se sada dijele na potkategorije, a ove opet na rubrike. Broj kategorija uvećan je samo za jednu, ali je znatno veći broj potkategorija i rubrika. Do sadržaja pojedinih kategorija i potkategorija, kao i rubrika, došlo se usporedbom sadržaja spisa, a značenje nekih rubrika još nije potpuno ustanovljeno, bilo zato što u njima nije bilo spisa, bilo zbog toga što se komparacijom njihova sadržaja nije moglo s dovoljnom sigurnošću doći do potrebnih elemenata za generalizaciju. Kategorije su pisane rimskim brojkama, potkategorije arapskom brojkom u nazivniku, a rubrike arapskom brojkom s desne strane. Tako npr. oznaka $\frac{XII}{3}2$ označava sljedeće:

Kategorija XII: Državna sigurnost,
Potkategorija 3: Sumnjiva lica
Rubrika 2: Revolucionari.

Iz tehničkih razloga potkategorije ne pišemo u razlomku, već potkategoriju odvajamo kosom crtom od kategorija, a rubriku vodoravnom crticom u nastavku iza potkategorije (XII/3-2). U Prilogu 2 donosimo cjeloviti Klasifikacijski/razredbeni nacrt Predsjedničkih spisa za razdoblje 1834-1918. Ovdje donosimo radi preglednosti samo kategorije. Pregled kategorija izgleda ovako:

- Kat. I. Državni događaji** (*Staatsereignisse*) - sadržava spise koji se odnose na državu, cara i dvor, centralnu vladu i ministre
- Kat. II. Uredi i činovnici** (*Ämter und Beamter*)
- Kat. III. Nastava i bogoštovlje** (*Cultus und Unterricht*)
- Kat. IV. Pravoslavlje** (*Griechen*)
- Kat. V. Zdravstvo** (*Sanität*)
- Kat. VI. Poljoprivreda i industrija** (*Agricultur und Industrie*)
- Kat. VII. Trgovina i pomorstvo** (*Handel und Navigation*)
- Kat. VIII. Kameralni poslovi** (*Cammeral – Gegenstände*)

- Kat. IX. Financije** (*Finanzen*)¹⁶
- Kat. X. Inozemstvo** (*Ausland*)
- Kat. XI. Policija** (*Polizei*)
- Kat. XII. Sigurnost** (*Sicherheit*)
- Kat. XIII. Sudstvo i vojska** (*Justiz und Militar*)
- Kat. XIV. Podaci o osobama** (*Personal-Äuskünfte*)
- Kat. XV. Centralni spisi** (*Central Acten*)¹⁷

4.2. Razredbeni nacrt Odjelnih spisa Vlade/Namjesništva za Dalmaciju

U kasnijem prijepisu sačuvan je popis razredbenih skupina koji je koristilo dalmatinsko Namjesništvo. Taj je popis pripadao spisu o provizornoj organizaciji Vlade za Dalmaciju i podjeli poslova u njoj.¹⁸ Puno je elemenata koji upućuju na zaključak da je i ovaj, kao i dotad primjenjivani razredbeni nacrti, djelo lokalnih službenika. To se može zaključiti i iz dopisa Ujedinjene dvorske kancelarije iz Beča od 22. kolovoza 1825, u kojemu stoji da je prilikom pregleda urudžbenih zapisnika (*Protocolli di gestione*) vladâ pojedinih krunovina primijećeno kako se poslovi, koji pripadaju istom odjelu ili Predsjedništvu, dijele bez razloga na više predmetnih smotaka (*fascicoli o ternioni*), što nepotrebno uvećava broj predmeta i otežava posao.¹⁹ Kako bi se uveo red, Vladi u Dalmaciji predlaže se razredba koju koristi Kancelarija za odnose s austrijskim pokrajinama.

Predlaže se razredba predmeta na osam razredbenih skupina:

1. Vode, ceste, građevine (*Aque, strade e fabbriche*)
2. Zdravstvo, građanske zaklade, dobrotvornost, opskrba ubožnica (*Sanità, fondazioni civili, beneficenza, provvedimento in case di carità*)
3. Crkva i crkvene zaklade (*Ecclesiastica e fondazioni ecclesiastiche*)
4. Dozvola plaća za župnike i parohie (*Concesioni di stipendi di deficienza per Parochi e curati*)
5. Porez na nasljedstvo, na industriju, davanja prema staležu (*Steura ereditaria, d'industria, contributi secondo le stabilite classi*)
6. Vojska (*Militare*)

---

¹⁶ Na početku ove kategorije financijski su spisi zavedeni u posebni djelovodni protokol - Financijski protokol. Oni pored broja spisa imaju oznaku IX/F.A (*Finanz Acten*).

¹⁷ Riječ je o spisima od posebne važnosti, a odnose se uglavnom na događaje u susjedstvu Dalmacije (Turskoj i Crnoj Gori). Izdvojeni su u posebnim svescima koji se nalaze na kraju svih spisa za pojedinu godinu. Imaju posebni protokol i pored rednog broja oznaku C. A. (*Central-Acten*). Ne pojavljuju se u svim godinama.

¹⁸ HR DAZD 90. Prezidijalni spisi Namjesništva, 1848, kat. II/2, $\frac{1221}{p}$.

¹⁹ HR DAZD 90. Registratura Namjesništva, 1825, VIII/10, $\frac{15977}{4261}$, spis nije sačuvan, upisan je u Upisniku naredaba (normalija) 1819-1831. koje su također dio ovoga fonda.

7. Poslovi dodjele financijskih sredstava za fondove (*Affari di dotazione dei fondi*)

8. Heraldika, patenti, konzervacija i restauracija (*Araldici, e di Privilegi per nuove scoperte, o per migliorazioni in oggetti d'arte*).

Nadalje, Uputstvo traži da na taj način treba sistematizirati i poslove Predsjedništva i to u odvojenim urudžbenim zapisnicima. Odvojene protokole treba voditi Dvorska komisija za školstvo koja je podređena direktno Vladi, pa joj treba dostaviti napatuk za vođenje urudžbenih zapisnika. Istodobno se službenicima Vlade nalaže da sva izvješća koja se odnose na istu sjednicu treba složiti u jedan predmetni svežanj koji se predaje nadležnom odjelu. Pritom valja paziti da se u istom predmetnom svežnju udruže svi dokumenti koji su izloženi na jednoj, a riješeni na drugoj sjednici. Na omotu u koji se odlažu dokumenti potrebno je navesti brojeve svih dokumenata koji se odnose na isti predmet bez obzira kada su izlagani na sjednici.

Službenici u uredima dalmatinske Vlade, čini se, nisu provodili sva uputstva koja su im dolazila iz Beča. U prilog tome govori i činjenica da se sljedeće, 1826. godine u urudžbenim zapisnicima Vlade i dalje rabi 15 razredbenih skupina, koje ni približno nisu sličnoga sadržaja kao predložene. Do naslova pojedinih razredbenih skupina na koje su se spisi dijelili u periodu od 1816. do 1848. došli smo usporedbom kazala i urudžbenih zapisnika za godine 1819, 1826. i 1838. godinu.

4.2.1. Razredbeni nacrt Odjelnih spisa Vlade/Namjesništva od 1816. do 1848.

Prema našoj rekonstrukciji sadržaj razredbenih skupina u razdoblju od 1816. do 1848. je sljedeći:

- I. Porez, carine, takse i biljezi, pošte
- II. Trgovina, industrija, navigacija
- III. Policija
- IV. Crkva
- V. Vojska
- VI. Zdravstvo
- VII. Školstvo
- VIII. Vlada, uprava (*Pubblico politico*)
- IX. Općine, komunalne službe
- X. Gradnja
- XI. Poljoprivreda
- XII. Fiskalni poslovi, feudi
- XIII. Državna blagajna, novac, državne obveze
- XIV. Sudstvo
- XV. Dobrotvorne ustanove.

U razdoblju od 1842. do 1850. godine javlja se još jedna razredbena skupina s oznakom XVI koja se odnosi na crkvene financije.

Usporedimo li ovaj razredbeni plan s onim koji je propisan 1848, vidimo da je potonji nastao iz prvoga dodatno razrađen i zadan. Donekle zbunjuje činjenica što su se centralne vlasti odlučile na razini Monarhije donijeti uređovni napatuk o poslovanju kotarskih ureda i ureda sudbenih stolova na području krunskih zemalja, s izuzetkom Lombardsko-venetskog kraljevstva i Vojne krajine, a da isto nisu učinile za središnja tijela uprave u pokrajinama.²⁰ Članak 116. toga Napatuka propisuje sljedeće "razredbene skupine":²¹

- A. Zakoni i normalije
- B. Stvari službene i osobne
- C. Stvari vojničke
- D. Stvari duhovničke i školske
- E. Stvari tičuće se zdravstva, ubožstva, zavodah dobrotvornih i stvari tičuće se stanja biednoga
- F. Stvari tičuće se zemljodjelstva, rudarstva, šumarstva i lova
- G. Stvari tergovačke i obertničke
- H. Stvari tičuće se cestah i građenja (ukoliko nisu navedene pod D, E, F i G)
- I. Redarstvo, ukoliko predmet ne spada već pod E, F, G i H
- L. Stvari tičuće se obćinah
- M. Stvari tičuće se porezah, dohodarstva i pienezništva
- N. Predmeti miešoviti."

Predviđa se mogućnost da se navedeni razdjeli (razredi) dijele na podskupine koje bi se označavale malim latiničnim slovom u nazivniku. Broj "razdjela" iz slova N moguće je povećati uz dopuštenje pokrajinske vlasti (zemaljskog načelstva, kako kaže hrvatska inačica teksta Napatka).

Da to isto nije učinjeno i za Namjesništva, pokazuje nam i postupak Namjesništva u Zagrebu koje je od osnivanja 1854. do 1856. godine pokušavalo samo urediti registraturu, da bi 1857. u pomoć pozvali službenika iz uhodanog Namjesništva u Grazu, koji je za njihove potrebe preslikao gradačke registraturne nacrt za Predsjedništvo i Registraturu.²²

Vlada u Trstu (*Governo del Litorale in Trieste*) je 1814. imala jedan razredbeni nacrt, a Namjesništvo (sljednik Vlade) od 1850. drugi razredbeni nacrt koji

---

²⁰ Uredovni napatuk za isklopno političke i za miešovite urede kotarske i stolične, *List državnih zakona*. 52(1855), str. 358-451.

²¹ Izraz iz izvornika koji je tiskan trojezično na njemačkom, talijanskom i hrvatskom jeziku.

²² Bućin, R. Uredsko poslovanje i registratura Hrvatsko-slavonskog namjesništva (1854.-1861.), *Arhivski vjesnik* (Zagreb), 49/2006, str. 41-42, 67-75.

je do kraja djelovanja Namjesništva pretrpio nekoliko izmjena. Sve navedene promjene donosila je i propisivala isključivo Vlada odnosno Namjesništvo.²³

4.2.2. Razredbeni nacrt Odjelnih spisa Vlade/Namjesništva od 1848. do 1908.

Službenici u Zadru, u okviru aktivnosti koje su se u tom razdoblju poduzimale na razini Monarhije, ali i u pojedinim pokrajinama,²⁴ postojeći su razredbeni nacrt Vlade/Namjesništva dotjerali i razradili, pa je on nakon 1848. do kraja austrijske vladavine izgledao ovako:²⁵

- I. Porezi i podavanja
- II. Pomorstvo
- III. Policija
- IV. Crkva
- V. Vojska
- VI. Zdravstvo
- VII. Školstvo
- VIII. Javna uprava
- IX. Komunalne službe
- X. Gradnja
- XI. Poljoprivreda
- XII. Financije
- XIII. Računovodstvo
- XIV. Sudstvo
- XV. Javna dobrotvornost

Namjesnik je 20. svibnja 1908. godine donio uredbu o novom poslovnom i kancelarijskom redu, kojom se nastojalo još više pojednostaviti administrativno poslovanje namjesničkih odjela i predsjedničke kancelarije. Uredba je upućena svim predstojnicima namjesničkih odjela, voditelju namjesničkih pomoćnih ureda i voditelju predsjedničke kancelarije (*Sämtlichen Herren Vorständen der Statthalterei-Departements, der Statthalterei-Hilfsämterdirektion und dem Herrn Leiter der Präsidialkanzlei*).²⁶ Ovom uredbom uvode se nove košuljice spisa, nov način pisanja zaglavlja na pojedinačnim aktima, drugačiji način oblikovanja stranice kod vođenja urudžbenih zapisnika te drugačiji način pisanja bilježaka o

---

²³ Dorsi, P. *Gli archivi degli organi periferici ...*, str. 605. Državni arhiv u Trstu nigdje nije objavio svoje registraturne planove, u ustanovi ga se ne može fotokopirati, već isključivo prepisati. Zahvaljujem kolegama iz Državnog arhiva u Trstu koji su mi registraturni plan tršćanskog Namjesništva poslali za potrebe ovoga rada.

²⁴ Bućin, R. isto, str. 37.

²⁵ Cjelokupan plan s talijanskim nazivima donesen je na kraju kao Prilog 3.

²⁶ DAZD, Miscellanea, svež. 22, poz. br. 30, br. 1307/pr.

rješavanju predmeta. Istom uredbom promijenjen je i razredbeni plan za odjelne spise koji nije sačuvan. Kako je iz tog razdoblja sačuvana i mala količina gradiva bez registraturnih knjiga, značenje tih novih razredbenih skupina bit će teško razriješiti.

5. Zaključak

Austrijske vlasti po ponovnom dolasku, u početnim godinama 1814. i 1815. klasificiraju spise u čak 28 razredbenih skupina. Udruživanjem pojedinih naslova u 1816. godini taj se broj sveo na 15. Broj i sadržaj razredbenih skupina nije se mijenjao sve do kraja djelovanja Namjesništva, s time da je 1848. godine dotjeran, razrađen i propisan. Izmjena u odnosu na prijašnje razdoblje postoji i u načinu označavanja. Dok se do 1848. razredbena skupina ili kategorija označava rimskom brojkom, a njezine rubrike arapskom, nakon te godine uvode se potkategorije koje se označavaju arapskom brojkom dok se rubrike označavaju velikim tiskanim slovima abecede.

Premda se kod Predsjedničkih i općih/registraturnih odnosno Odjelnih spisa koriste isti nazivi, kao "Financije" ili "Bogoštovlje-Crkva", riječ je o različitim funkcijama. Stoga je teško dovesti u usporedbu pojedine skupine razredbenoga nacrtu Predsjedničkih spisa s razredbenim nacrtom Odjelnih spisa. Tako je primjerice XIII. skupina kod Predsjedničkih spisa Sudstvo i vojska, dok je kod općih spisa sudstvo u skupini XIV, a vojska u skupini V. Ili: zdravstvo je kod Predsjedničkih spisa u skupini V, dok u Odjelnim spisima ono spada u skupinu VI. Sve to upućuje da je riječ o različitim funkcijama. Funkcije se razrađuju u potkategorije i rubrike.²⁷ Potkategorije odgovaraju djelatnostima dok se rubrike podudaraju s konkretnim radnjama. U oba slučaja skupine su označene rimskim brojevima, dok se potkategorije Predsjedničkih spisa označavaju različito. Kod Predsjedničkih spisa potkategorije se označavaju rimskim brojem, a kod općih spisa velikim slovom abecede. Radnje se u oba slučaja označavaju arapskim brojevima.

Prilog 1

Razredbeni nacrt Generalnog providurstva Dalmacije (1806-1809)

(Prospecto per l' Archivio della Provveditoria generale della Dalmazia)

Naslov I: Vode i ceste (*Aque e strade*)

1. Nabavke općenito (*Proviidenze generali*)
2. Uredi (*Uffici*)
3. Rijeke i bujice (*Fiumi e torrenti*)
4. Jezera (*Laghi*)
5. Kanali, jaruge, izvori i česme (*Canali, Roggie, Cavi, Fontane*)

---

²⁷ Usporedbu kategorija Predsjedničkih spisa s Odjelnim spisima Namjesništva vidi u Prilogu 4.

6. Močvare i njihova presušivanja (*Paludi e loro assiugamenti*)
7. Natapanja (*Irigazioni*)
8. Ribarstvo (*Pesche*)
9. Mostovi (*Ponti*)
10. Mlinovi (*Molini*)
11. Poplave i naplave itd. (*Innondazioni, alluvioni, etc.*)
12. Provale i zatrpavanja jama i iskopa (*Rotture, ed ingombramenti di fossi e cavi*)
13. Crpljenje vode (*Estrazioni di acque*)
14. Poštanski putovi (*Strade postali*)
15. Općinski putovi (*Strade comunali*)
16. Gradski putovi (*Strade urbani*)
17. Pristupi (*Accessi*)
18. Bunari i zdenci (*Pozzi, Cisterne, Acque*)

Naslov II: Ratarstvo (*Agricoltura*)

1. Nabavke općenito (*Providenze generali*)
2. Društva ratarska i gospodarska (*Società agrarie ed economiche nonché uffici*)
3. Ratarski zakon (*Legge agraria*)
4. Šume i stabla (*Boschi e piante*)
5. Ledine i nerodne zemlje (*Fondi incolti e sterili*)
6. Gore i klisure itd. (*Monti, Rupi etc.*)
7. Livade (*Praterie*)
8. Nasadi, rasadnici (*Piantaggioni, Vivai, Pipiniere*)
9. Težaci (*Coltivatori de campi*)
10. Stoke (*Bestiame*)
11. Poljske nezgode (*Infortuni campestri*)
12. Drvarenje (*Taglio d'alberi e boschi*)
13. Hotimične poljske štete (*Danni volontari campestri*)
14. Pašnjaci (*Pascoli*)
15. Rasadnici i njihova uprava (*Pepiniere e loro amministrazioni*)
16. Uzgoj krumpira (*Coltivazione delle patate*)

Naslov III: Živež (*Annona*)

1. Nabavke općenito (*Providenze generali*)
2. Uredi (*Uffici*)
3. Žito i kukuruz (*Grani e biade*)
4. Meso (*Bovini e carni*)
5. Pekarstvo (*Panizzazione*)
6. Brašno, mekinje i tijesto (*Farina, Crusca e Pasta*)
7. Sočivo, voće i povrće (*Legumi, Frutti, Erbaggi*)
8. Salo, usoljeno meso i riba (*Grassine, Salumi, Pesce*)

9. Vina, likeri i ulja (*Vini, Liquori, Olii*)
10. Gorivo (*Combustibili*)
11. Od vlasti određene cijene i porez na jestvine (*Meti e calamieri*)
12. Prekršaji i kazne (*Contravvenzioni e multe*)
13. Monopoli, preprodavaoci i maloprodaja (*Monopoli, Ammassi, Bazzariotti*)
14. Utezi i mjere (*Incontro de pesi e misure*)

Naslov IV: Umjetnost i znanost (*Arti e professioni*)

1. Nabavke općenito (*Provvidenze generali*)
2. Advokatura (*Facoltà legale*)
3. Bilježništvo (*Arte notariale*)
4. Mjernici, graditelji, mjerачi, vještaci (*Ingegneri, architetti, agrimensori e periti*)
5. Računovode (*Ragionieri*)
6. Profesori, znanstvenici i učitelji (*Professori di scienze e maestri*)
7. Liječništvo i vidarstvo (*Medicina e chirurgia*)
8. Ljekarništvo, kemija i travarstvo (*Farmacia, chimica e botanica*)
9. Crtanje, slikarstvo, kiparstvo, rezbarstvo (*Disegno, pittura, scultura, incisione*)
10. Glasoviti umjetnici (*Uomini celebri nelle belle arti*)
11. Mehanički zanati (*Arti meccaniche*)
12. Razne umjetnosti i zanati (*Arti e professioni diverse*)

Naslov V: Javna dobrotvornost (*Beneficenza pubblica*)

1. Nabavke općenito (*Provvidenze generali*)
2. Fondovi javne dobrotvornosti i njihova uprava (*Fondi di pubblica beneficenza e loro amministrazione*)
3. Gradske bolnice (*Ospitali civili*)
4. Sirotišta (*Orfanotrofi*)
5. Nahodišta (*Case per gli esposti*)
6. Ubožnice (*Asili de' poveri*)
7. Mirazi i milostinje (*Doti e limosine*)
8. Zavodi, zgrade i dobrotvorna mjesta (*Istituti, case e luoghi pii*)
9. Mirovine (*Pensioni*)
10. Nagrade, predujmovi (*Gratificazioni, anticipazioni*)
11. Razne potpore (*Sussidi diversi*)
12. Zalagaonice i skladišta (*Monte di pietà e fondaci*)
13. Pristojbe (*Tasse*)

Naslov VI: Javne blagajne (*Casse pubbliche*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Uredi blagajni – općenito (*Uffici delle casse in generale*)

3. Središnja blagajna (*Cassa centrale*)
4. Posebne blagajne (*Casse di riparto*)
5. Općinske blagajne (*Casse comunali*)
6. Pokrajinski krediti (*Crediti provinciali*)
7. Pokrajinski dugovi (*Debiti provinciali*)
8. Općinski krediti (*Crediti comunali*)
9. Općinski dugovi (*Debiti comunali*)
10. Bespovratni darovi (*Doni gratuiti*)
11. Slobodni zajmovi (*Prestiti volontari*)
12. Nužni zajmovi (*Prestiti forzati*)
13. Prethodni računi (*Bilanci preventivi*)
14. Završni računi (*Bilanci consuntivi*)
15. Računovodstvo (*Contabilità*)
16. Činovničke plaće (*Soldi agli impiegati*)
17. Isplate na račun i predujmovi (*Acconti i anticipazioni*)
18. Nagrade, naknade, darovštine (*Premi, Compensi, Gratificazioni*)
19. Pripomoći i potpore (*Sovvenzioni e sussidiari*)
20. Umirovljenja (*Giubilazioni*)
21. Mirovine (*Pensioni*)
22. Isplate za razne predmete (*Pagamenti per oggetti divisi*)
23. Konjarina (*Spese di cavalcata*)
24. Troškovi za ured (*Spese d'ufficio*)
25. Likvidacije (*Liquidazioni*)
26. Bankarski žiro (*Giri di casse*)
27. Računovodstveni napuci (*Istruzioni*)

Naslov VII: Trgovina (*Commercio*)

1. Nabavke općenito (*Provvidenze generali*)
2. Uredi za trgovinu (*Uffici commerciali*)
3. Tvornice i manufakture (*Fabbriche e manifatture*)
4. Utezi i mjere (*Pesi e misure*)
5. Sajmovi i pazari (*Fiere e mercati*)
6. Domaći novac (*Monete nazionali*)
7. Inozemni novac (*Monete estere*)
8. Krivotvoreni, obrezani, ostrugani, obrezano-ostrugani novac (*Monete false, tosate, erose, eroso-miste*)
9. Unutarnja trgovina (*Commercio esterno*)
10. Inozemna trgovina (*Importazioni*)
11. Uvoz (*Esportazioni*)
12. Izvoz (*Invenzioni e scoperte*)
13. Izumi i otkrića (*Speculazioni*)
14. Trgovačke špekulacije (*Speculazioni commerciali*)

Naslov VIII: Bogoštovlje (*Culti*)

1. Nabavke općenito (*Provvidenze generali*)
2. Katoličko bogoštovlje (*Culto cattolico*)
3. Grčko-istočno bogoštovlje (*Culto greco*)
4. Biskupi i biskupije (*Vescovi e vescovati*)
5. Župe (*Parochie*)
6. Kaptoli i zborne crkve (*Capitoli e collegiate*)
7. Kanonikati i pomoćništva (*Canonicati e monsignarie*)
8. Nadarbine i kapelanije (*Benefizii e cappellanie*)
9. Opatije i komende (*Abbazie e comende*)
10. Samostanski redovi (*Ordini regolari*)
11. Crkve i bogomolje (*Chiese e oratori*)
12. Bratovštine i udruge (*Confraternite e consorzi*)
13. Patronatska prava (*Juspatronati*)
14. Nadzorništva i ekonomati (*Economati ed ispettorie*)
15. Mise (*Messe*)
16. Crkva općenito (*Ecclesiastici in genere*)
17. Propovijedanja (*Predicazioni*)
18. Blagdani i službe Božje (*Feste e funzioni sacre*)
19. Crkvena dobra (*Beni di culto*)
20. Crkvene desetine (*Decime ecclesiastiche*)
21. Dobrovoljne pripomoći za bogoštovlje (*Sovvenzioni volontarie di culto*)
22. Upraznjene upravne nadarbine (*Benefici vacanti ed amministrativi*)
23. Imenovanja i crkvene nadarbine (*Nomina a benefici ecclesiastici*)
24. Općinski sastanci za pojedina imenovanja (*Adunanze comunali per dette nomine*)
25. Privoljenja (*Placitazioni*)
26. Doznake i potpore za bogoštovne predmete (*Assegni e susidi per oggetti di culto*)
27. Prava posinovljenja kod redovnika (*Diritti di filiazioni ne regolari*)
28. Ukinuća crkava, svetih mjesta i redova, odnosno odluke i načela (*Soppressioni di chiese, luoghi ed ordini pii, disposizioni e massime relative*)
29. Redovnici i redovnice (*Frati e monache*)
30. Skrbnici crkava (*Procuratori di chiese*)
31. Dobrovoljni prinosi pokretnina i pokućstva (*Offerte volontarie di mobili e suppellettili*)
32. Odobrenje troškova za bogoštovne predmete (*Placitazioni di spese per oggetti di culto*)

U godini 1810. pod rubrikom 28 stoji "Nekatoličko bogoštovlje".

Naslov IX: Financije (*Finanza*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)

2. Uredi (*Uffizi*)
3. Izravni porez (*Imposte dirette*)
4. Neizravni porez (*Indirette*)
5. Poreznice (*Esattorie*)
6. Uvozna, prijevozna i izvozna carina (*Dazi d'entrate, transito ed uscita*)
7. Potrošarina (*Dazi di consumo*)
8. Carinski cjenik (*Tarife daziarie*)
9. Oprost od carine (*Esenzioni di dazio*)
10. Sol i odnosni predmeti (*Sali e oggetti relativi*)
11. Duhan (*Tabachi*)
12. Prah, olovo, salitra (*Polveri, piombi e nitri*)
13. Desetine (*Decime*)
14. Lov i ribarstvo (*Caccia e pesca*)
15. Lutrija (*Lotto*)
16. Carinarnice (*Dogane*)
17. Spremišta (*Magazzini*)
18. Zakupi (*Appalti*)
19. Pošta s konjima (*Posta de cavalli*)
20. Pismovna pošta (*Posta delle lettere*)
21. Teklići, pješaci, glasnici (*Corieri, Pedoni, Staffette*)
22. Uredi za prijave (*Uffici di notifiche*)
23. Pristojbe (*Tasse*)
24. Novčani cjenici (*Tariffe monetarie*)
25. Biljeg za mjere i vage (*Bollo di pesi e misure*)
26. Dojave, zabrane i zapljene (*Denunzie, Sequestri, Confische*)
27. Izumi i trgovina (*Invenzioni di mercanzie*)
28. Krijumčarenje uopće (*Contrabbandi in genere*)
29. Isključiva prava uopće (*Privative in genere*)
30. Izvanredna nametanja (*Imposizioni straordinarie*)
31. Travarina (*Erbatico*)
32. Dodatna carina (*Dazi addizionali*)
33. Biljeg za trgovinu (*Bollo di merci*)

Naslov X: Javna zemljišta i zgrade (*Fondi e fabricati pubblici*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Javne kuće ili koje služe za javnu upotrebu (*Casse pubbliche o che servono ad uso pubblico*)
3. Javna zemljišta (*Terreni pubblici*)
4. Općinske kuće (*Case comunali*)
5. Vlasništva, prihodi i općinski troškovi (*Proprietà, Redditi, e Spese comunali*)
6. Trgovi, prostori, površine, bedemi, prsobrani (*Piazze, Spazi, Aree, Bastioni, e Spalti*)

7. Zgrade i javne stvari (*Fabbricati ed effeti pubblici*)
8. Popravci i dogradnje (*Riparazioni e restauri*)
9. Ukrasi (*Ornati*)
10. Ugovori o prodaji, liveli, javna zemljišta dana u zakup (*Contratti di vendita, Livelli, Affitti di Fondi pubblici*)
11. Preuzimanje zemljišta za opću upotrebu (*Aquisti di Fondi pel pubblico*)
12. Hipoteke (*Ipotecche*)
13. Otkupi (*Afrancazioni*)
14. Prisvajanja (*Usurpazioni*)
15. Međaši pokrajine (*Confini della Provincia*)
16. Kotarska razdioba (*Compartimento territoriale*)
17. Rudne zemlje (*Miniere*)
18. Mineralna tla (*Terre minerali*)

Naslov XI: Pravosuđe (*Justizia*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze Generali*)
2. Parnice i pravni sporovi (*Cause e Liti*)
3. Neriješene parnice i rasprave (*Cause e processi arretrati*)
4. Prijestupi i kazne (*Delitti e pene*)
5. Pomilovanje (Amnistia)
6. Oprosti kazne (*Remissioni*)
7. Tablica građanskih parnica (*Tabelle delle cause civili*)
8. Tablica kriminalnih parnica (*Tabelle delle cause criminali*)
9. Tablica zatvorenika (*Tabelle de detenuti*)
10. Bjegovi zatvorenika (*Fughe de detenuti*)
11. Troškovi za izdržavanje istih (*Spese per loro mantenimento*)
12. Tamničari i troškovi za uzdržavanje tamnica (*Carcarati, e spese per manutenzione delle Carceri*)
13. Pritvori i zatvori za okovane u lance itd. (*Casse di custodia, d'arresto, di forza etc.*)
14. Kuće za javne radove (*Case di lavoro pubblico*)
15. Izgoni i provodna pisma (*Bandi e salvocondotti*)
16. Zamolna pisma za inozemstvo (*Seguizitoriali all'estero*)
17. Ugovori s inozemstvom za hapšenje hajduka (*Convenzioni coll'estero per l'arresto di Malviventi*)
18. Predaja hajduka u inozemstvu (*Consegna all'estero de medesimi*)
19. Pitanja javnih uprava (*Questioni di pubblica amministrazione*)
20. Hapšenje stranaca (*Arresti d'esteri*)
21. Hapšenje domaćih u inozemstvu (*Deti di nazionali all'estero*)
22. Kazneni postupak (*Procedure*)
23. Prijestupi radi neistine (*Delitti di falso*)
24. Rastave i odvajanja itd. (*Separazioni, Divorzi etc.*)
25. Općinske parnice (*Cause comunali*)

26. Parnice maloljetničkih imovina (*Cause de corpi pupili*)
27. Osuđeni na prisilni rad (*Condanati al travaglio*)

Naslov XII: Javna nastava (*Istruzione pubblica*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Književna društva (*Società letterarie*)
3. Knjižnice i knjige (*Biblioteche e libri*)
4. Pergamene, vjesnici, listine, rukopisi (*Pergamene, Bollettini, Fogli, Manoscritti*)
5. Natpisi i povijesni spomenici (*Iscrizioni e monumenti d' antichità*)
6. Liceji i gimnazije (*Licei e gimansii*)
7. Osnovne škole (*Scuole elementari*)
8. Internati (*Collegi*)
9. Sjemeništa (*Seminarii*)
10. Obrazovanje djevojčica (*Educazione delle fanciulle*)
11. Revizija tiska (*Revisione delle stampe*)
12. Revizija kazališnih komada (*Dette delle rappresentazioni teatrali*)
13. Tiskare i tiskanje (*Tipografie e stampe*)
14. Javni arhivi (*Archivi pubblici*)
15. Svečanosti i javne zabave (*Feste e spettacoli pubblici*)
16. Imovina javne nastave (*Beni di pubblica istruzione*)
17. Škole kovača i kolara (*Scuola de fabri e corrai*)
18. Profesori znanosti, umjetnosti i jezika (-)
19. Profesori javne nastave (*Professori di pubblica istruzione*)
20. Redovi i kolajne (*Ordini e decorazioni*)

Naslov XIII: Zakonodavstvo (*Legislazione*)

1. Zakoni i kraljevske odluke (*Leggi e decreti reali*)
2. Odluke ministarstva (*Decreti de ministri*)
3. Odluke i proglašeni ostalih domaćih vlasti (*Decreti e proclami d'altre autorità nazionali*)
4. Odluke generalnog providura (*Detti del provveditore generale*)
5. Odluke drugih dalmatinskih vlasti (*Detti d'altre autorità Dalmate*)
6. Odluke okružnih vlasti kraljevine (*Detti d'autorità dipartimentali del regno*)
7. Odluke inozemnih vlasti (*Detti d'autorità estere*)
8. Proglašeni općenito (*Proclami in genere*)
9. Proglašeni i odluke ukinutih pokrajinskih vlasti (*Proclami e decreti delle cessate autorità provinciali*)
10. Propisi za redovito oglašavanje zakona (*Discipline per la pubblicazione regolare delle leggi*)
11. Kraljevski zakonski vjesnik (*Bollettino delle leggi del regno*)
12. Glavari i starješine (*Anziani*) - u god. 1808.

Naslov XIV: Poglavarstva i javni činovnici (*Magistrati e funzioneri pubblici*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Generalni providur (*Provveditore generale*)
3. Uredi Providurije (*Uffici della Provveditoria*)
4. Vladini odaslanici (*Delegati governiali*)
5. Vladini pododaslanici (*Vice delegati governiali*)
6. Općinska upraviteljstva (*Amministrazioni comunali*)
7. Općinska vijeća (*Consigli comunali*)
8. Pokrajinska vijeća (*Consigli provinciali*)
9. Prizivni sud (*Corte d'appello*)
10. Prvostupanjski sud (*Tribunale di prima istanza*)
11. Kraljevski odvjetnici (*Procuratori regi*)
12. Trgovački sud (*Tribunale di commercio*)
13. Pomirbeni suci i njihovi podređenici (*Giudici di pace e loro subordinati*)
14. Zdravstvena povjerenstva (*Commissioni sanitarie*)
15. Financijski službenici (*Impiegati di finanza*)
16. Službenici zaduženi za živež (*Dezzi di annona*)
17. Lučki službenici (*Dezzi ai porti*)
18. Pregledači pokrajine (*Visitatori della provincia*)
19. Poglavarci i razni činovnici (*Magistrati ed impiegati diversi*)
20. Činovnici vojničke uprave (*Funzionari d'amministrazione militare*)
21. Obrasci i spisi zakletve činovnika i biskupa (*Formole ed atti di giuramento d'impegnati e vescovi*)
22. Narodni zastupnici (*Deputati nazionali*)
23. Zastupnici za inozemstvo (*Dezzi all'estero*)
24. Konzuli i konzularni otpravnici u inozemstvu i inozemstvo (*Consoli ed agenti all'estero e dell'estero*)
25. Ostale inozemne vlasti (*Altre autorità*)
26. Fiskalni uredi (*Uffici fiscali*)
27. Pomorski sindici (*Sindaci marittimi*)
28. Molbe za službu (*Petenti impiego*)
29. Starješine i općinski pristavi (*Anziani e aggiuti comunali*)

Naslov XV: Pomorstvo (*Marina*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Luke (*Porti*)
3. Zatoni, uvale i zaljevi (*Golfi, Baje, Seni*)
4. Grebeni, rtovi itd. (*Scogli, Promontori etc.*)
5. Domaće brodovlje (*Legni nazionali*)
6. Inozemno brodovlje (*Legni esteri*)
7. Pomorske domaće zastave (*Bandiere marittimi nazionali*)
8. Inozemne zastave (*Dette estere*)
9. Gusarstvo i gusarski brodovi (*Pirateria e legni corsali*)

10. Plovidba (*Navigazione*)
11. Morske obale (*Coste marittime*)
12. Oluje, brodolomi i pomorske nesreće (*Burascie, naufraggi ed accidenti marittimi*)
13. Gradnje i popravci (*Costruzioni e riparazioni*)
14. Pomorski sporovi (*Controversie marittime*)
15. Plijen (*Prede*)
16. Pomorske krađe (*Latrocini di mare*)
17. Brodogradilišta i brodograditelji (*Squeri e squerajadi*)
18. Mornari (*Marinai*)
19. Hapšenje neprijateljskih brodova (*Arresti di legni nemici*)
20. Osiguranja (*Assicurazioni*)

Naslov XVI: Vojska (*Militare*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Francuska vojska (*Truppe francesi*)
3. Talijanska vojska (*Dette italiane*)
4. Bivši mletački časnici (*Uffiziali ex veneti*)
5. Oružana pokrajinska sila (*Forza provinciale*)
6. Novačenje (*Conscrizione*)
7. Upisivanje mornara (*Inscrizione marittima*)
8. Povjerenstva za novačenje (*Commisioni di leva*)
9. Smještaj vojske (*Alloggi*)
10. Vojarne (*Casermaggio*)
11. Opskrba, plaće, odjeća (*Sussistenze, page e vestiari*)
12. Stočna hrana i drva (*Foraggio e legna*)
13. Rekvizicija i vojnički nameti (*Requisizioni e fazioni militari*)
14. Vojničke bolnice (*Ospitali militari*)
15. Mornari (*Militari di marina*)
16. Transporti i vožnje (*Trasporti e careggi*)
17. Oružarnice (*Armerie*)
18. Topništvo i inženjerija (*Artiglieria e genio*)
19. Konjaništvo (*Cavalleria*)
20. Bjegunci (*Disertori*)
21. Utvrđena mjesta, tvrđave i utvrde (*Piazze, Forti, Fortificazioni*)
22. Spremišta (*Depositi*)
23. Prijestupi, vojnički neredi i kazne (*Delitti, disordini militari e pene*)
24. Policijske straže (*Guardie di polizia*)
25. Providurijalne straže (*Dette provveditoriali*)
26. Opskrbe gradova i postaje (*Forniture di città ed appostamenti*)
27. Nabava rezervnih namirnica (*Approvvigionamenti di riserva*)
28. Mjesno zapovjedništvo i njegovi podređeni (*Comanda di piazza e loro subordinati*)

29. Vojne škole (*Scuole militari*)
30. Vojni troškovi (*Spese oggeti militari*)
31. Otpušteni časnici, veterani i invalidi (*Ufficiali riformati, veterani, invalidi*)
32. Posade, gradske straže, oružana sila (*Guarnigioni, Presidi, Forza armata*)
33. Arsenali (*Arsenali*)
34. Listovi i naknade obroka (*Fogli e indenizzazioni di rata*)
35. Topovnjače (*Barche cannoniere*)
36. Spremišta (*Magazzini*)
37. Narodne straže (*Guardie nazionali*)

Naslov XVII: Policija (*Polizia*)

1. Nabave općenito (*Provvidenze generali*)
2. Uredi (*Uffici*)
3. Tuđinci, putnici, iseljenici, uskoci itd. (*Forestieri, Passegieri, Emigrati, Rifugiati, etc.*)
4. Uhode i tajni troškovi (*Esploratori e spese segrete*)
5. Bunitelji, hajduci, bjegunci i zločinci (*Briganti, Banditi, Fugitivi e Facinorosi*)
6. Besposlice, šarlatani, prosjaci i skitnice (*Oziosi, Ciarlatani, Mendici e Vagabondi*)
7. Bludnice i svodnici (*Meretrici e Mezzani*)
8. Raspušteni sinovi (*Figli discoli*)
9. Javne skupštine (*Adunanze pubbliche*)
10. Tajne skupštine (*Dette segrete*)
11. Svađe, buke, ustanci, bune itd. (*Risse, Tumulti, Somosso, Rivolte etc.*)
12. Prijenos oružja (*Delazioni d'armi*)
13. Redarstvo za kazalište (*Polizia de' teatri*)
14. Maškare (*Maschere*)
15. Igre (*Giochi*)
16. Svečanosti i javne zabave (*Feste e spettacoli pubblici*)
17. Redarstvo za ulice (*Polizia delle strade*)
18. Noćna rasvjeta (*Illuminazione noturna*)
19. Krčme, gostionice, kavane, dućani za prehranu (*Bettole, Osterie, Caffè, Botteghe de comestibili*)
20. Putni listovi (*Passaporti*)
21. Pisma za obitavanje i sigurnost (*Carte di residenza e sicurezza*)
22. Žalbe, dojave i optužbe (*Reclami, denunzie, acuse*)
23. Uhićenja (*Arresti*)
24. Nagrade doušnicima i uhapšenima (*Premi ai delatori ed arrestanti*)
25. Neprijatelji države i sumnjive osobe (*Nemici dello stato e persone sospese*)

26. Napadi, plijen, globe i pljačke (*Agresioni, Spogli, Concussioni, Saccheggi*)
27. Ćudoređe i opća pristojnost (*Costume e decenza pubblica*)
28. Prosta pješadija i krajiški vojnici (*Cernide e Craine*)
29. Nameti, štete, uvrede i zadovoljštine zbog uvreda (*Aggravi, Danni, Offese e loro reiparazioni*)
30. Politički odnosi (*Rapporti politici*)
31. Zločinci pod nadzorom (*Sorvegliati criminali*)
32. Redarstvo za svećenike (*Polizia degli ecclesiastici*)

Naslov XVIII: Stanovništvo (*Popolazione*)

1. Nabave općenito (*Providenze generali*)
2. Staleži (*Stati della popolazione*)
3. Građanska prava (*Diritti di cittadinanza*)
4. Rođenja (*Nascite*)
5. Vjenčanja (*Matrimoni*)
6. Mrtvi (*Morti*)
7. Odsutni iz Dalmacije (*Assenti dalla Dalmazia*)
8. Iseljavanja (*Emigrazioni*)
9. Ponarodivanje stranaca (*Naturalizzazione d'esteri*)
10. Pripojenje pokrajina (*Agregazioni de paesi*)
11. Odcjepljivanja (*Scorporazioni*)

Naslov XIX: Zdravstvo (*Sanità*)

1. Nabave općenito (*Providenze generali*)
2. Uredi (*Uffici*)
3. Čistoća zraka (*Salubrità dell'aria*)
4. Pošasne bolesti (*Malattie epidemiche*)
5. Bolesti stoke (*Epizootie*)
6. Zdravstvena crta i kordoni (*Linea e cordoni sanità*)
7. Odvodnja (*Cloache*)
8. Groblja (*Cimiteri*)
9. Lazareti (*Lazzaretti pei contumacianti*)
10. Napuštena djeca (*Bambini esposti*)
11. Slaboumni i zapušteni luđaci (*Imbecdili e pazzi abbandonati*)
12. Utopljeni i udavljeni (*Sommerci ed affogati*)
13. Bijesni psi i divlje zvijeri (*Cani arrabiati, Bestie feroci*)
14. Trošne zgrade (*Fabbriche rovinose*)
15. Požari (*Incendii*)
16. Ispravnost namirnica (*Salubrità de' comestibili*)
17. Cijepljenje protiv boginja (*Vacinazione*)
18. Zdravstveni pomorski ured (*Sanità marittima*)
19. Zdravstveni prekršaji (*Contravvenzioni sanitarie*)
20. Karantene (*Contumacie*)

Naslov XX: Razni i izvanredni predmeti (*Oggetti misti e straordinari*)

1. Statistički pregledi (*Quadri statistici*)
2. Razne vijesti (*Notizie diverse*)
3. Uredovni spisi (*Carte uffiziose*)
4. Najam broda i prijevoz (*Nolegi e trasporti*)
5. Protokol i etiketa (*Cerimoniali d'eticheta*)
6. Bogoštovne izvanredne službe (*Funzioni straordinarie di culto*)
7. Razno (*Miscelanea*)

Godine 1809. je iz naslova XIV. izdvojen poseban naslov 21 za općine "Općinska upraviteljstva i općinska vijeća".²⁸

Prilog 2

**Razredbeni nacrt Predsjedničkih spisa Namjesništva u Dalmaciji
(1834-1918)²⁹**

Kat. I. DRŽAVNI DOGAĐAJI (*Staatsereignisse*). Spisi koji se odnose na državu, cara i dvor, centralnu vladu i ministre.

I/1 *Državni događaji*

I/2 *Odlikovanja*

1/2-1 Dodjeljivanje plemićkih titula

1/2-2 Ordeni

1/2-3 Ostala odlikovanja

I/3 *Statistika*

Kat. II. UREDI I ČINOVNICI (*Ämter und Beamter*)

II/1 *Predsjedništvo*

II/1-1 Instrukcije

II/1-2 Personalije

II/1-3 Protokoli

II/2 *Vlada*

II/2-1 Organske odredbe

II/2-2 Personalije

II/2-3 Zakoni

II/3 *Okruzi*

II/3-1 Instrukcije

II/3-2 Personalije

---

²⁸ Napomena o tome stoji na poledini izvornog razredbenoga nacrta.

²⁹ Nacrt je rekonstruiran i zbog toga nema izvornih naziva potkategorija i rubrika. Neke rubrike nisu identificirane, jer u njima nije bilo dovoljno spisa da bi se izvuklo dovoljno elemenata za zaključivanje.

- II/4** ***Kotari***
  - II/4-1 Instrukcije
  - II/4-2 Personalije
- II/5** ***Knjigovodstvo***
  - II/5-1 Uredski poslovi
  - II/5-2 Personalije
- II/6** ***Kameralna prokura***
- II/7** ***Građevinarstvo***
- II/8** ***Općine***
  - II/8-3 Personalije
  - II/8-6 Vodoopskrba
  - II/8-7 Ceste
- II/9** ***Domobranstvo***
- II/10** ***Novačenje***

Kat. III. NASTAVA I BOGOŠTOVLJE (*Cultus und Unterricht*)

- III/1** ***Nastava***
  - III/1-1 Seminari
  - III/1-2 Liceji
  - III/1-3 Gimnazije i osnovne škole
  - III/1-5 Muzeji
  - III/1-6 Zaklade i odgojne ustanove
  - III/1-7 Ponašanje nastavnika i odgoj učenika
  - III/1-8 Instituti
  - III/1-9 Stipendije
  - III/1-10 Dalmatinci na školovanju u inozemstvu
- III/2** ***Bogoštovlje***
  - III/2-1 Biskupi
  - III/2-2 Ordinarijati
  - III/2-3 Kanonici
- III/3** ***Dobrotvornost***

Kat. IV. PRAVOSLAVLJE (*Griechen*)

- IV/1** ***Nastava***
- IV/2** ***Duhovništvo***
  - IV/2-1 Crkveno pravo
  - IV/2-2 Crkva i služba Božja
  - IV/2-3 Biskupi
  - IV/2-4 Svećenstvo
  - IV/2-5 Zloupotrebe
  - IV/2-6 Premještaji svećenika
- IV/3** ***Promjena vjere***
  - IV/3-1 Promjena vjere

IV/3-6 Vjerska netrpeljivost

IV/3-7 Žalbe pravoslavaca

Kat. V. ZDRAVSTVO (*Sanität*)

V/1 Zdravstvo

V/1-1 Opći propisi

V/1-2 Organske / ustrojbene odredbe

V/1-3 Kordoni i sanitetski prilazi

V/1-5 Pomorski sanitet

V/1-6 Epidemije

V/1-7 Bolesti i kliconoše

V/1-9 Personalni spisi zdravstvenih organa i ustanova

V/1-10 Bolnice i druge zdravstvene ustanove

V/1-11 Lazareti

Kat. VI. POLJOPRIVREDA I INDUSTRIJA (*Agricultur und Industrie*)

VI/1 Ratarstvo

VI/1-1 Žetve

VI/1-2 Elementarne nepogode

VI/1-3 Glad

VI/1-7 Mjere za unapređenje poljoprivrede

VI/1-10 Dud i maslinarstvo

VI/1-12 Šumarstvo

VI/1-14 Melioracije

VI/1-15 Pamuk

VI/2 Stočarstvo

VI/2-7 Pčelarstvo

VI/3 Industrija

VI/3-1 Industrija općenito

VI/3-3 Šegrti

VI/3-4 Strojevi, alati, kola

VI/3-5 Tvornice

VI/3-6 Svilarstvo

VI/3-7 Zajmovi

VI/3-13 Lov itd.

Kat. VII. TRGOVINA I POMORSTVO (*Handel und Navigation*)

VII/1 Trgovina

VII/1-1 Trgovina općenito

VII/1-2 Vanjska trgovina

VII/1-3 Unutarnja trgovina

VII/1-4 Karavane i lazareti itd.

VII/2 Pomorstvo

- VII/2-1 Pomorstvo općenito
- VII/2-2 Dolazak i odlazak brodova i unutarnja pomorska trgovina
- VII/2-3 Inozemno pomorstvo i vanjska pomorska trgovina
- VII/2-4 Smetnje u pomorskom prometu i mjere za unapređenje plovidbe, gusari i brodolomci
- VII/2-5 Luke
- VII/2-8 Personalije

Kat. VIII. KAMERALNI POSLOVI (*Cammeral - Gegenstände*)

VIII/1 Kameralni poslovi

- VIII/1-1 Godišnji prihodi i rashodi
- VIII/1-2 Predračuni
- VIII/1-3 Dotacije
- VIII/1-4 Uručenje novca
- VIII/1-5 Stanje u blagajni
- VIII/1-6 Predujmovi
- VIII/1-8 Mirovine i provizije

VIII/2 Porezi

- VIII/2-1 Direktni porezi
- VIII/2-2 Desetine
- VIII/2-4 Personalije
- VIII/2-5 Katastar
- VIII/2-6 Carine
- VIII/2-7 Porez na zgrade itd.
- VIII/2-3 Ostali prihodi

VIII/3 Ostali prihodi

- VIII/3-3 Prihodi od prodaje državnih dobara

VIII/4 Državni krediti

- VIII/4-1 Bankovne akcije
- VIII/4-2 Obveznice

VIII/5 Izdaci

- VIII/5-2 Potraživanja od Francuske
- VIII/5-3 Potraživanja od Italije

VIII/6 Blagajna

- VIII/6-1 Krivotvoreni novac
- VIII/6-3 Personalije
- VIII/6-6 Štedionica

Kat. IX. FINANCIJE (*Finanz*)³⁰

---

³⁰ Na početku ove kategorije financijski su spisi zavedeni u posebni djelovodni protokol - Financijski protokol. Oni pored broja spisa imaju oznaku IX/ F.A. (*Finanz Acten*). Zatim slijede potkategorije.

- IX/1** *Intendanca*
  - IX/1-1 Instrukcije
  - IX/1-2 Personalni spisi
  - IX/1-7 Mjesečni prihodi od soli, carina, taksa i državnih imanja
- IX/2** *Carine*
  - IX/2-1 Instrukcije
  - IX/2-2 Utjerivanje prihoda od carina
  - IX/2-4 Personalije
  - IX/2-5 Stranke
- IX/3** *Duhan*
- IX/4** *Pečati*
- IX/5** *Takse*
- IX/6** *Sol*
  - IX/6-1 Instrukcije
  - IX/6-2 Personalni spisi
  - IX/6-3 Kupovina soli
  - IX/6-4 Prodaja soli
  - IX/6-5 Proizvodnja soli
  - IX/6-6 Čuvanje solana
  - IX/6-7 Skladišta soli
  - IX/6-8 Disciplinski pravilnik za solane
  - IX/6-9 Predračuni solana
- IX/7** *Krijumčarenje*
- IX/8** *Državna dobra*
  - IX/8-4 Zakupnine
  - IX/8-5 Dužnici državnih dobara itd.
- IX**
8½ *Rudarstvo*
  - $\frac{IX}{8\frac{1}{2}}$ 1 Kameni ugljen
  - $\frac{IX}{8\frac{1}{2}}$ 2 Zlato i srebro
  - $\frac{IX}{8\frac{1}{2}}$ 3 Personalni spisi
  - $\frac{IX}{8\frac{1}{2}}$ 4 Otkrivanje i pakovanje minerala itd.
- IX/9** *Pošta*
  - IX/9-1 Poštanske stvari općenito
  - IX/9-2 Diližanse
  - IX/9-3 Pismonosna pošta
  - IX/9-4 Nadziranje blagajni

- IX/9-6 Personalni spisi
- IX/9-7 Poštanske karte
- IX/9-8 Poštanski izdaci

IX/10 Lutrija

Kat. X. INOZEMSTVO (*Ausland*)

X/1 Turska

- X/1-1 Neredi na granici
- X/1-4 Stranke
- X/1-6 Trgovanje i carine
- X/1-7 Dragomani
- X/1-8 Bjegunci
- X/1-9 Špijunaža

X/2 Vijesti iz inozemstva

- X/2-1 Bosna i Hercegovina
- X/2-2 Grčka
- X/2-3 Albanija
- X/2-4 Vijesti iz raznih zemalja

X/3 i X/4 Crna Gora

X/5 Konzulati

Kat. XI. POLICIJA (*Polizei*)

XI/1 Policija općenito

- XI/1-5 Personalni spisi
- XI/1-7 Policija u okruzima
- XI/1-8 Novčane kazne

XI/2 Cenzura

- XI/2-1 Instrukcije
- XI/2-2 Personalni spisi
- XI/2-3 Dozvoljena djela
- XI/2-4 Zabranjena djela
- XI/2-6 Novine i časopisi
- XI/2-7 Djela za cenzuriranje

XI/3 Troškovi (*policijski*)

- XI/3-1 Predračuni
- XI/3-2 Dotacije
- XI/3-3 Tajni izdaci
- XI/3-4 Službeni troškovi

Kat. XII. SIGURNOST (*Sicherheit*)

XII/1 Javno raspoloženje

XII/2 Opasne sekte

XII/3 Sumnjive osobe

- XII/3-1 Politički sumnjive osobe

- XII/3-2 Revolucionari
- XII/3-3 Osobe lošeg karaktera
- XII/3-4 Sumnjiva prepiska
- XII/3-5 Sumnjivi simboli i slike
- XII/3-6 Izbjeglice iz Poljske
- XII/4 *Spletke***
- XII/5 *Zemaljska policija***
  - XII/5-1 Propisi o putovnicama
  - XII/5-2 Odobrenje za putovanja
  - XII/5-3 Odobrenje ulaska u Pokrajinu
  - XII/5-4 Neovlaštena iskrcavanja putnika
  - XII/5-5 Nadzor nad putnicima
  - XII/5-7 Popis stranaca
  - XII/5-8 Skitnice, skupljači, kolporteri
  - XII/5-9 Domaći putnici
  - XII/5-11 Molbe za austrijsko podaništvo
- XII/6 *Putujuće družine***
- XII/7 *Siromasi***
- XII/8 *Zatvori***
- XII/9 *Javna sigurnost***
  - XII/9-1 Javna sigurnost na cestama
  - XII/9-2 Sigurnost života i nesretni slučajevi
  - XII/9-3 Sigurnost zdravlja tijela
  - XII/9-4 Sigurnost imetka
  - XII/9-5 Sigurnost časti i morala
- XII/10 *Općinsko redarstvo***
  - XII/10-1 Općinska redarstva u gradu i selu
  - XII/10-2 Kuluk, nestašica vode
  - XII/10-3 Točionice, piljarnice, tržnice
- Kat. XIII. SUDSTVO I VOJSKA (*Justiz und Militär*)**
  - XIII/1 *Sudstvo***
    - XIII/1-1 Personalni spisi
    - XIII/1-2 Civilno sudstvo
    - XIII/1-3 Kriminal
    - XIII/1-4 Teški policijski prijestupi
    - XIII/1-5 Prekršaji, rasprave
  - XIII/2 *Vojska***
- Kat. XIV. PODACI O OSOBAMA (*Personal-Auskünfte*)**
  - XIV/1 *Podaci o činovnicima***
  - XIV/2 *Podaci o svećenicima***
  - XIV/3 *Podaci o privatnim osobama***
- Kat. XV. CENTRALNI SPISI (*Central Acten*)**

Prilog 3

Razredbeni nacrt Odjelnih spisa Namjesništva u Dalmaciji³¹

I. POREZI I PODAVANJA

- A Porezni uredi i njihovi službenici (*Uffici d' imposte e loro funzionari*)
- B Desetine i travarine (*Decime ed Erbatico*)
- C Porezi na prihode (*Imposte e sovraimposte sulle rendite*)
- D Kućarine i zemljarine (*Casatico e Fondiaria*)
- E Popis stanovništva i katastri (*Censimento e casatico*)

I/1 Carina i financije

- A Carinarnice i carine (*Dogane e Dazi*)
- B Državna dobra (*Demanio e beni dello Stato*)
- C Sol i solane (*Sali e saline*)
- D Duhan, olovo, lutrija (*Tabacco, Polvere, Piombi e Lotto*)
- E Takse i biljezi (*Tasse e Bollo*)
- F Hipoteke i zemljišne knjige (*Ipotecche e Libri tavolari*)
- G Pošte i telegrafi (*Poste e telegrafi*)
- H Rudnici, rudarstvo, geologija (*Miniere e Montanastica - Geologia*)
- I Financijski procesi (*Procedure finanziarie*)

II. POMORSTVO

- A Pomorstvo - parni kotlovi, parobrodi (*Navigazione in generale - caldaie a vapore*)
- B Lučki uredi i takse, pristaništa i luke (*Uffici e tasse portuali, Porti e Rive etc.*)
- C Osiguranje, brodogradilišta, gradnja brodova (*Assicurazioni, sqveri, costruzioni navali*)
- D Dozvole, pomorske knjižice (*Patenti, Passaporti marittimi*)
- E Gusarstvo i pljačke (*Piraterie, Prede*)
- F Troškovi povratka u domovinu, pomoć za putovanja (*Spese di rimpatrio e sussidi di viaggio*)
- G Brodolomi i ostale pomorske nesreće (*Naufrazi ed altri infortuni marittimi*)

II/1 Trgovina

- A Trgovina i poslovanje (*Commercio e camera in generale*)
- B Mešetari (*Sensali*)
- C Predstavništva i predstavnici (*Consoli ed Agenti consolari*)
- D Povlastice (*Privilegi*)
- E Zanati, obrtnici, industrija (*Arti, Mestieri ed Industria*)
- F Riba (*Pesca*)
- G Industrija (*Industria*)

---

³¹ Nacrt je sačuvan u prijepisu iz 30-ih godina 20. stoljeća.

III. POLICIJA

- A Policija, uredi i straže (*Polizia in generale, Uffici e guardie*)
- B Nošenje oružja (*Porto d' armi*)
- C Gradska i prometna policija (*Polizia di Piazza, strade etc.*)
- D Prostitucija (*Meretrici*)
- G Požari (*Incendi*)
- H Politički prekršaji, priležništvo (*Trasgressioni politiche, Concubinati*)
- I Razno (*Miscellanea*)

III/1 Javna sigurnost

- A Živežne namirnice, tržnice, mesnice, vage i mjere, baždarski uredi (*Oggetti annonari, mercati, macelli, Pesi e misure, Uffici di saggio*)
- B Kafeterije, restorani, gostionice i krčme (*Botteghe da caffè, osterie, Bettole e Locande*)
- C Uhićivanje bjegunaca, nadzor nad strancima i skitnicama (*Arresto di fuggiaschi, Sorveglianza di forestieri e vagabondi*)
- D Putovnice (*Pasaporti personali*)
- E Izgon - pratnje (*Sfratti - Scorte*)
- F Šegrti i radnici (*Garzoni ed Operai*)
- G Nadzor nad knjigama i novinama (*Sorveglianza sui libri e stampe*)
- H Groblja, pogrebne takse i prijevoz mrtvaca (*Cimiteri, Tasse di tumulazione e trasporto di cadaveri*)
- J Kazališta, plesovi, društva i ostale javne priredbe, obilazni glasnici (*Teatri, Balli, Società ed altri spettacoli pubblici - suonatori ambulanti*)
- K Sluge i gospodari (*Servi e padroni*)

IV. CRKVA

- A Crkveni predmeti i disciplina (*Oggetti e discipline ecclesiastiche in generale*)
- B Biskupi i biskupije (*Vescovi e Vescovati*)
- C Katedrale i sjemeništa (*Capitoli Cattedrali e Collegiali*)
- D Župnici, kapelani, njihovi stanovi i prihodi (*Parroci, Cappellanie, loro alloggi e congre*)
- E Crkve, izgradnja i administracija (*Chiese, loro erezione ed amministrazione*)

IV/1 Redovnici

- A Samostani redovnika, njihova administracija, odjeća i uređenje (*Conventi di Frati, loro amministrazione, vestiario ed ordinazioni*)
- B Samostani redovnica (*Conventi di Monache, vestizioni e professioni*)
- C Propovjednici, ubožišta redovnika samotnjaka itd. (*Oratori, Ospizi di Capuccini, Eremiti etc.*)
- D Katoličke misije (*Missioni Cattoliche*)
- E Bratovštine (*Confraternite*)

IV/2 Crkva - djelatnosti

- A Seminari i teološke studije (*Seminarii e Studio teologico*)
- B Religijski fondovi (*Fondo di Religione*)
- C Dobrotvorna crkvena društva, opatije (*Benefici Ecclesiastici, Abbazie*)
- D Nasljedstva, unapređenja po svetom redu, potpore (*Patrimoni, Soldi di deficienza, Promozioni ad ordini sacri - Sussidi*)
- E Kalendari, proslave, svete službe, pomilovanja itd. (*Calendari, Feste, Funzioni sacre, Indulti, Vigilie etc.*)
- F Propovijedi i mise (*Predicazioni e Messe*)
- G Župni registri rođenih, vjenčanih i umrlih itd. (*Nati, Morti e Matrimoni - Registri parrocchiali etc.*)

IV/3 Crkva - vjeroispovijesti

- A Katolička vjera - općenito (*Culto catolico in generale*)
- B Pravoslavna vjera (*Culto greco*)
- C Židovi (*Ebrei*)
- D Promjena religije (*Cambiamenti di religione*)

V. VOJSKA

- A Vojni predmeti - općenito (*Oggetti militari in generale*)
- B Vojni stanovi, vojarne, zbor straže (*Alloggi militari, Caserme - Corpi di guardia*)
- C Zaprege (konjske) (*Vorspann*)
- D Nabava oružja, otpuštanje iz vojske (*Somministrazione all'Armata Subarende militari*)
- E Utvrde, vojne zgrade itd. (*Fortificazioni, Edifici militari etc.*)
- F Vojne zaklade, bolnice, invalidi, potpore i vojno-crkveni predmeti (*Fondazioni militari, Ospitali, Invalidi, Sussidi ed oggetti ecclesiastici militari*)

V/1 Novaci, vojni prijestupi

- A Novačenje (*Coscrizione*)
- B Dezerterstvo i ostali vojni prijestupi (*Diserzione, ed altiri trapassi militari*)

V/2 Vojska - ustanak

- A Opća mobilizacija (*Leva in massa*)
- B Vojna taksa (*Tassa militare*)
- C Dozvole za vjenčanja (*Permessi di matrimonio*)

VI. ZDRAVSTVO

- A Zdravstvene mjere i predmeti - općenito (*Disposizioni ed oggetti sanitari in generale*)
- D Epidemije (*Epidemie*)
- E Stočne bolesti (*Epizoozie*)

VI/1 Karantene

D Karantene na kopnu i moru, kolera (*Lazzaretti terrestri e marittimi - Colera*)

VI/2 Zdravstveno osoblje

- A Liječnici (*Medici o Chirurghi*)
- B Primaljstvo (*Ostetricia*)
- C Ljekarne i ljekarnici (*Farmacie e Farmachi*)
- D Cijepljenje (*Vaccinazione*)

VII. ŠKOLSTVO

- A Sveučilišta, akademije, škole općenito (*Università, Accademie e scuole in generale*)
- E Pravoslavna sjemeništa (*Seminari greco-orientali*)
- F Zavodi za gluhoonijeme (*Istituti di sordo-muti*)
- G Učeničke stipendije (*Stipendi di educazione*)

VIII. JAVNA UPRAVA

- A Javna vlast (uprava) (*Pubblico politico*)
- B Pravo građanstva, naturalizacija stranaca (*Cittadinanza, naturalizzazione d' esteri*)
- C Iseljavanja i useljavanja (*Emigrazioni ed Immigrazioni*)
- D Pravo nasljedstva i prava umrlih u inozemstvu (*Azioni ereditarie e facoltà di defunti all' estero*)
- E Posvojenja, promjena imena (*Adozioni*)
- F Državne granice, granice pokrajina (*Confini e differenze tra sudditi rispettivi*)

VIII/1 Pravosuđe

- A Kazneni zavodi, osude i popravni domovi (*Case di castigo, Condanna e Correzione*)
- B Tamnice, zatvori i ostala mjesta za pritvor (*Carceri, Carcerati ed altri luoghi di detenzione*)

VIII/2 Žandarmerija

- A Žandarmerija (*Gandarmeria*)

VIII/3 Redarstvo

- A Redarstvo, sabiralište, neimaštine (*Questure, collette, carestie*)
- B Statistički podaci o stanovništvu (*Prospetti statistici di popolazione*)

VIII/4 Plemstvo i baština

- A Plemstvo, počasne titule, odličja (*Nobiltà, Titoli onorifici, Decorazioni*)
- B Starine, blaga, muzeji itd. (*Antichità, Tesori etc.*)

IX. KOMUNALNE SLUŽBE

- A Komunalne službe, njihovo djelovanje i teritorijalna podjela (*Amministrazione Comunale, loro funzionari e divisione territoriale*)
- B Dobra, proračun, rente, općinski prihodi i njihove službe (*Beni, Budget, Rendite e spese Comunali e loro Amministrazione*)
- C Ulice, trgovi, općinski fondovi, općinske i privatne zgrade (*Contrade, piazze, fondi comunali, fabbriche comunali e private*)

IX/1 Seoski glavari, granice sela i općina

- A Poglavari, pristav i čauš (*Capivilla, Aggionto e Ciaus*)
- B Seoske ophodnje (*Ronde villiche*)
- C Podjele (*Frazioni*)
- D Pogranične rasprave između općine i sela (*Vertenze confinarie fra Comuni e Ville*)

X. GRADNJA

- A Javne gradnje i građevinarski službenici (*Costruzioni pubbliche e Funzionari edili*)
- B Javne građevine i njihovo održavanje (*Fabbricati pubblici e loro manutenzione*)
- C Pokrajinske ceste i mostovi, glavne ceste i putovi (*Strade e ponti regi, Maestri stradali e stradini*)
- D Općinske ceste i mostovi (*Strade e ponti regi, Maestri stradali e stradini*)
- E Vode, izvori, skele, močvare, jezera, bare, radovi na vodovodu, mlinovi, cisterne, mlake i bazeni itd. (*Acque, Fiumi, Sorgenti, Traghetti, Paludi, Laghi, Stagni, Lavoriidraulici, Molini, Cisterne, Pozi, Vasche, etc.*)
- F Vještaci mjerači i privatni tehničari (*Periti agrimensori e Tecnici privati*)
- G Željeznice (*Ferrovie*)

XI. POLJOPRIVREDA

- A Poljoprivreda, poljoprivredna društva, kmetstvo (*Agricoltura, Società agrarie, oggetti colonici*)
- B Šume, šumski tehničari i straže, bujice, šumski prekršaji (*Boschi, Piante boschive, Tecnici e guardie boschive, Torrenti, Contravvenzioni forestali*)
- C Stočarstvo, poljoprivredna proizvodnja, mljekare, uzgoj stoke, potkivači (*Pastorizia, Industria agricola, Caseificio, Allevamento di bestiame e Maniscalchi*)
- D Osude i prekršaji na polju, poljske straže (*Danni e contravvenzioni campestri e guardie campestri*)
- E Javni pašnjaci i ispaša (*Prati e pascoli pubblici*)
- F Lov, nagrade za ubijanje vukova (*Premi pell' uccisione di lupi, Caccia*)

XII. FINACIJE

- A Financijski uredi i službenici (*Uffici e Funzionari fiscali*)
- B Financijski predmeti (*Oggetti fiscali*)
- D Posjedi i ulaganja (*Faudi ed Investite*)

XIII. RAČUNOVODSTVO

- A Blagajne, njihova administracija, službenici, dotacije, proračuni, podaci o poslovanju (*Casse, loro amministrazione, funzionari, Dotazioni, Preventivi e Prospetti di gestione*)
- B Državne obveze (*Obbligazioni di Stato*)
- C Novac, bankovna pisma (*Monete, Note di banca*)

XIII/1 Plaće, putni troškovi

- A Odbitak od plaće (*Trattenuto di salario*)
- C Dnevnice i putni troškovi (*Diete, spese di viaggio e distanze*)
- D Povlastice (*Privilegi*)

XIII/2 Mirovine, provizije, krediti

- A Mirovine (*Pensioni, Quiescenze*)
- B Provizije, milodari, pomoći za školovanje (*Proviggioni, Graziali e sussidi di educazione*)
- D Dugovi i krediti prema državi (*Debiti e Crediti verso l' Erario*)

XIV. SUDSTVO

- A Politički sudovi i molbe za zapošljavanje - općenito (*Magistrature politiche e domande d'impiego in generale*)
- B Namjesništvo, njegovi službenici, posluga itd. (*Luogotenenza, suoi funzionari, serventi etc.*)
- C Kotarska poglavarstva i političke podružnice (*Capitanati Distrettuali ed Espositure Politiche*)

XIV/1 Sudovi

- A Sudovi - općenito (*Magistrature Giudiziarie in generale*)

XIV/2 Pravosuđe

- A Pravosuđe, zakonici, sudski zakoni (*Giustizia, Codici, Leggi giudiziarie*)
- B Prekršaji i prekršitelji, hajduci, pokretne čete (*Delitti e Delinquenti, malvi-venza, Colonna mobile*)
- D Odvjetnici, bilježnici, porotnici (*Avvocature, Notai, Assessori criminalli*)
- E Skrbništvo, zaštita, civilne parnice, dugovi i krediti privatnih lica (*Tutele, Patroncini, Cause civili, Debiti e Crediti fra privati*)

XIV/3 Službenici, troškovi ureda, arhivi i knjižnice

- C Službeni troškovi i paušali (*Spese e pauschale d'ufficio*)
- D Troškovi tiskanja (*Stampe, spese relative*)
- E Pokućstvo, uredi i stanovi službenika (*Mobili, Locali d' ufficio ed alloggi di funzionari*)
- F Arhivi i knjižnice (*Archivi e biblioteche*)
- G Javni listovi (*Fogli pubblici*)

- H Uniforme službenika i posluge (*Uniformi dei funzionari e Serventi*)
- J Objave, zakoni države i pokrajina (*Bollettini e Raccolta delle leggi dell'Impero e delle Provincie*)
- K Javno dopisivanje (*Corrispondenza pubblica*)

XV. JAVNA DOBROTVORNOST

- A Javna dobrotvornost, oporavilišta, dječji zavodi (*Beneficenza pubblica, Case di ricovero, Istituti infantili*)
- B Civilne bolnice i bolnički troškovi (*Ospitali civili e spese ospitalizie*)
- C Sirotišta (*Orfanotrofi*)
- D Zadužbine, zaklade i ostale dobrotvorne ustanove (*Legati, Fondazioni ed altre opere pie*)
- E Zalagaonice i štedionice (*Monte di pietà e Casse di risparmio*)

Prilog 4

Usporedba razredbenih skupina Predsjedničkih i Općih spisa

<i>Predsjednički spisi (1834-1918)</i>	<i>Odjelni spisi (1816-1918)</i>
I. DRŽAVNI DOGAĐAJI	I. POREZI, DAVANJA, CARINE
II. UREDI I ČINOVNICI	II. POMORSTVO I TRGOVINA
III. NASTAVA, BOGOŠTOVLJE, DOBROTVORNOST	III. POLICIJA I JAVNA SIGURNOST
IV. PRAVOSLAVLJE	IV. CRKVA
V. ZDRAVSTVO	V. VOJSKA
VI. POLJOPRIVREDA I INDUSTRIJA	VI. ZDRAVSTVO
VII. TRGOVINA I POMORSTVO	VII. ŠKOLSTVO
VIII. KAMERALNI POSLOVI	VIII. JAVNA UPRAVA
IX. FINACIJE	IX. KOMUNALNE SLUŽBE
X. INOZEMSTVO	X. GRADNJA
XI. POLICIJA	XI. POLJOPRIVREDA
XII. SIGURNOST	XII. FINACIJE
XIII. SUDSTVO I VOJSKA	XIII. RAČUNOVODSTVO
XIV. PODACI O OSOBAMA	XIV. SUDSTVO, SUDOVI, PRAVOSUĐE
XV. CENTRALNI SPISI	XV. JAVNA DOBROTVORNOST

Summary

CLASSIFICATION SYSTEMS OF IMPERIAL AND ROYAL REGENCY IN ZADAR FROM 1814 TO 1918

After Napoleon's defeat Austrians took government in Dalmatia for the second time, using military forces and negotiations to achieve that goal. The period of their second domination is known as the Second Austrian Government in Dalmatia. Austria was modernising public administration and system of justice, using precautionary and gradual measures, already implemented in other parts of the Monarchy and Europe.

Record keeping is one of the areas changed in Dalmatia on both levels, on the level of the land, but also of the district administration. By Austrian arrival record-keeping systems started using classifications, with respective registers, in the first instance journals, being used in other parts of the Monarchy since 1760-ies and 1770-ies. Examples of preserved record keeping guidelines reveal how much of effort was spent to achieve standardization in record keeping procedures to regulate circulation of documents inside institutions, and to define rules of their completion and filing.

Every of those issues was closely connected with use of subject "Registratur" system which followed jurisdictions and tasks of the administration, namely that of the Court Commission for Dalmatia, Istria and Albania, as a temporary governmental body of the Province, organised soon after military retaking of Dalmatia.

Significant influence in the field of record keeping, especially in the development and implementation of classification systems, was that of Frenchmen, from whom *titularii* were taken, with use of *titoli* and *rubriche*, being implemented in the land but also in the district administration of Dalmatia.

Comparisons with institutions of the similar level in the wider surroundings, strengthen conclusions related to the implementation, development, and legal basis of the record keeping and classification systems. It is obvious that the land governmental bodies were not supplied with record-keeping rules coming from Vienna, those days center of the Monarchy, and that they were creating such rules on their one.

Key words: *Imperial and Royal Regency in Zadar, classification system, category, "Registratur", Presidential office*

Translated by Rajka Bućin